

A KISVENDÉGLŐS

ORSZÁGOS VENDÉGLŐSÖK, KORCSMÁROSOK, KÁVÉSOK, PINCÉREK, BORTERMELŐK ÉS A SZÉKES-FŐVÁROSI
VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK

SZAKKÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 12 korona, félévre 6 korona,
negyedévre 3 korona.

Felelős szerkesztő és lapkiadó-tulajdonos:

NIKHÁZY GÉZA.

Megjelenik minden hó 1-én, 10-én és 20-án.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapesten, VIII., József-körút 13. szám.

A jövő pénteki értekezlet Halász Márton vendéglőjében, X., Jászberényi-út 20. szám,
június hó 24-én pedig Gregorits Simonnál, Gömb-utca 96., Szent László-út mellett tartatik meg.

Közgyűlés előtt.

(S) A Székesfővárosi Kisvendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulatának rendkívüli közgyűlésétől már csak néhány óra választ el bennünket és az összesség érdekében vélünk kartársi kötelességet teljesíteni, ha a közgyűlési terembe való lépésünk előtt lapunk hasábjain szólunk tisztelt tagtársainkhoz.

Hónapok óta nehezedik reánk az a bágyasztó, zsbibasztó érzés, amelyet a mindnyájunk által dédelgetett ipartársulatunk vezetésének hiányos volta előidézett. A megcsönkult elnökség nem állván azon a magaslaton, amelyen okszerű vezetést kifejtethetett volna, nem csodálható, hogy a választmány működése is kívánni valót hagyott hátra. Távol legyen az a gondolat, hogy a most lelépő tisztikar és választmány működését bírálni akarnók, de a kartársak érdekében érzett kötelességünk indít a múltra visszapillantani és ezt érintve, rá kell mutatnunk ama fogyatékosságokra, a melyek úgy az ipartársulat, mint a tagok

rovására tapasztalhatóak voltak. A lelépő helyettes elnök jóakarátát, ügybúzgóságát el nem vitathatjuk, de viszont be kell látnunk, hogy az elnöki tiszt betöltésére sokkal rátermettebb térfiura van szükségünk, főként most, amikor olyan sok a restancia, olyan sok a helyrehozni való.

Az új tisztikarral és választmánynyal ipartársulatunkba új korszaknak kell ébrednie, oly korszaknak, melyben a vezetőségnek, a múlt bajain okulva, mindig csak előre kell törnie és új, pezsgő életet, mindig jótékony és éltető világosságot kell varázsolnia társulati életünkbe. Az új vezetőség olyan legyen, amely a tagokkal megszerettetni bírja a társulati életet és ezt fejlesztve, ipartársulatunkat szellemben, értékben, nagyságban mindig emelni tudja. Az új vezetőség az ipartársulati tagok mindnyája által szeretett egyénekből álljon, olyanokból, akiknek jóhiszemű diktálását a tagok dogmaként követhessék. Az új vezetőség olyan férfiakból választassék, akik a kartársi szeretettől át vannak hatva és teljesen átérezni tudják azokat, a kartár-

sakat közlőről érintő bajokat, melyek orvoslását az ipartársulati tagok a vezetőség bölcs intézkedéseitől remélik. Mert ipartársulatunk alapszabályaiban biztosított jogaink megvédelmezése oly életbevágó, fontos körülmény, melynek állandóan szem előtt való tartása mindnyájunkra nézve rendkívül fontossággal bír. Csakis tömörülésünk által történő erősödésünk, szilárd összetartásunk tesz képessé bennünket a nap-nap után tapasztalható sérelmeink elhárítására és jogaink megvédésére.

A vendéglős-ipar ma már oly nehézségekkel küzd, hogy küzdelmének legyőzésére minden lehető eszközt meg kell ragadnunk. E küzdelmek egyik oka a temérdek kontárversenytárs, akik nemcsak anyagilag, hanem erkölcsileg is mélyen sújtanak bennünket. Ezen, mindinkább elharapódzó és állandóan napirenden levő baj ellen, ezen kiüríthatatlan elősdiak ellen igen gyakran felszólaltunk már, de mindannyiszor hiába, mert ama felső hatalom, ahonnan a bajunk elleni orvoslást vártuk és várjuk, jogos pana-

TÁRCA.

Biguli király hadsejéde.

Irta: Talló.

— Befejezés —

Egy nyári estén történt, hogy midőn ő excellenciája ép nálam soupérozott, betoppant hozzám egy régebbi barátom (a nevét nem árulom el) kit pár év óta nem láttam, most is csak pár napra érkezett hozzánk s első dolga volt engem felkeresni. Azon gondolkodtam ép, mi címen fog a hadsejéd úr ma 5 forinttal megadóztatni, mikor belépett rég nem látott barátom s mi a viszontlátás örömein átesve, kezdtük elmesélni egymásnak a múlt élményeit.

Mielőtt még részletesebben elmondhattam volna a polgárállam ezidegi fejlődését, nem kerülte el figyelmem a közelben ülő hadsejéd úr s félbeszakítva elbeszélésem, megkérdezte kiléggyen az a cifra egyenruhás tiszt. En örömmel magyaráztam neki, hogy az az illető egy francia nemes, aki politikai okokból száműzve lett hazájából, jelenleg Biguli király vitéz hadsejéde, névszerint Chambellan monsieur Marcell.

Barátom egy ideig erősen figyelte ő excellenciáját azután egyszerre kést, villát a földre ejtve, hangos kacagásba fűlt.

— No, ez ugyan jól becsapott benneteket. Hahahaha.

Egy pillanatra félelmetes gyanú támadt bennem.

— Beszélj kérlek, hogy érted ezt?

— Hogy értem? csak úgy, hogy ez az idegen, akit ti itt vendégteltek és pénzelteltek, sohasem ismerte Chambellan monsieur Marcellt. Azt még a francia-porosz háborúban a másvilágra küldte egy ügyetlen puskagolyó.

— Csak nem gondolod?

— Biztosan tudom, ez a ti előkelő barátotok egy közönséges szélhámos, ami pedig a nevét illeti August Tonker-nek hívják, nem kamarás, hanem Comi de Voyage, aki miután több nagykereskedő házat megkínosított, megszökött egy délfranciaországi fürdőből, hátrahagyva egy két hónapra szóló kifizetetlen pensió-számlát. Tehát nem száműzték, hanem az igazságszolgáltatás elől ugrott meg.

— És be tudnád ezt véle szemközt is bizonyítani?

— Kérlek, rögtön hozzá mehetünk.

Odairányítottuk lépteinket a hadsejéd úr

asztalához. Barátom szemközt odaállva, hangosan üdvözölte: Bonsoir monsieur Tonker! A hadsejéd úr ép egy Boeuf a la Biguli fogasztásába volt elmerülve, midőn a bizalmas köszöntés elhangzott. Annyit vettem csak észre, hogy parancsot kifejező arca egy pillanatra hasonló lett az ő százsínű egyenruhájához, a másik szempillantásban, sapkáját, kardját a fogason felejtve, nyakában a szervietával, kívül termett a nyitott ablakon s bármi felvilágosító magyarázatot nyújtva a gyors távozásról, eltűnt a mellékutcák sötétjében!

Még az este tudtul adtam mind a haraminc polgárnak a hadsejéd úr gyalázatos szereplésének történetét s egyhangúlag elhatároztuk, hogy másnap Biguli ő felsége elé járulunk, tanácsot kérve, miként szerezzünk elégtételt e rút becsapásért.

Másnap aztán mindannyian megjelentünk a város egyik kies vendéglőjében, ahol Biguli ő felsége a polgári életben mint főpincér küzdött a létért. Ott azonban azt a választ kaptuk, hogy ő felsége az elmúlt nap estéjén, egyik távolabbi birtokára utazott, ahonnan, hosszabb üdülésre lévén szüksége, pár hét múlva fog visszaérkezni. Így hát

szainkkal vajmi keveset, vagy éppen-séggel semmit sem törődik. És így, magunkra utalva, saját erőnket kell minden telhető módon latba vetnünk, hogy a már-már tűrhetetlen állapotok megszüntetésére a szükséges eszközöket megtalálhassuk.

Ipartársulatunk alakításakor ez és az ezekhez hasonló egyéb bajaink gyökeres orvoslása képezte célunkat. E célokból azonban mindez ideig egyet sem vihettünk keresztül, jól lehet azért, mert társulati életünk még ifjúkorát éli és nem juthattunk abba a csapásba, amely bennünket a kivetődő útra terelhetett volna. Ennek oka kétségtelenül abban is keresendő, hogy nem találhattunk olyan vezető-férfiakra, akik kellő erélyvel, tapintatossággal felruházva, olyan eszméket propagáltak volna, melyek segítségével sikeres kibontakozás elérhető.

A kibontakozás, közös érdekeink megvédelmezése, előmozdítása tehát az a nagy, az az életbevágó, mindnyájunkat érintő cél, melynek elérésére, mindent el kell követnünk. A mindnyájunk által érzett bajok miatt mindnyájunk részéről felhangzó állandó panaszok mitsem segítenek, ha erőnket szétforgácsolni engedjük, ha nem igyekszünk tömörülésünk által erősödni és oly testületi energiát kifejteni, mely nagysága és ereje által a felsőbb körökben is tekintélyre számíthat.

Kötelességünk ennek elérésére törekednünk nemcsak fővárosi kartársaink érdekében, de azért is, mert az általunk, fővárosiak által kivívott sikerek az országban levő valamennyi kartársaink érdekére kihat és így a fővárosi ipartársulat mintegy az egész ország ipartársulataira vonatkozó vezérszerepet köteles vinni.

Minden tagnak, főleg pedig az új vezetőségnek a jövőben az képezze első

és főfeladatát, hogy a főváros minden vendéglőse és korcsmárosa kivegye részét közös érdekünk kivívásában és közös bajaink leküzdésében. Ez elől egyetlen kartárs se vonulhasson vissza és az új vezetőség feladata legyen, hogy tapintatos és észszerű eljárása által minden vendéglős és korcsmáros ipartársulatunk tagjává legyen. És ha ezt keresztülviszi az új vezetőség, amit tőle joggal el is várunk, ipartársulatunk oly impozáns testületet fog képezni, mely soha semmitől vissza nem riadva, többé nem éri be pusztá panaszokkal, hanem a bajok ellen sikeresen fog küzdhetni és kitűzött céljainkat sikeresen fogja elérni.

Minden vendéglős és korcsmáros legyen áthatva az alapszabályainkban foglalt, azaz alapszabályainkban kitűzött ama szent céltől, hogy *jogainkat megvédelmeznünk, iparunkat emelnünk, testületi szellemünket és összetartásunkat fejlesztienünk kell.* Ennek emelése, fejlesztése hassa át ipartársulatunk új vezetőségét. E nagy és szent céltől áthatva vegyék át a közgyűlésen, a tagok bizalma által kezükbe tett vezető szerepet és minden törekvésük e nagy célok kivívását képezze, miáltal a tagok és az össz-szakma háláját és nagy, maradandó elismerését szerzik meg.

Mindnyájan érezzük azt a nagy hiányt, melyet a szerepléséről most lelépő vezetőség fogyatékosága által maga után hagyott. A tapasztalatok búsán megtaníthatnak arra, hogy az elnökség és választmányi tagok tisztségét oly egyénekké kell betöltenünk, akikben az arra való rátermettséget előre is remélhetjük és bízhatunk benne, hogy vezetésük alatt az eddigi csorbák kiköszörülésén kívül társulati életünket felvirágoztatni hivatva és képesek lesznek.

Ennek elérését képezik jelen soraink.

A választás körül kifejtendő tapintatosságra kérjük és intjük ipartársulatunk tagjait. Személyi érdekektől, szenvedélyektől el ne ragadtassák magukat, választásukkal pillanatra se téveszték szem elől azokat a fontos érdekeket, melyeknek képviselőit és előrevitelét az új elnökségtől és választmánytól várják. Pillanatra se téveszték szem elől, hogy mostani választásunkkal teremthetjük meg azt a jobb korszakot, melyet rég óhajtunk és melynek beálltára már nagyon nagy a szükségünk, amiért is ipartársulatunk vezetését oly férfiak kezébe kell adnunk, akiknek komolysága, tudása, tapintatossága általánosan ismeretes és akik a vezetésre teljes garanciát nyújtanak.

A pincér-szakiskola vizsgája.

A budapesti vendéglős szakiskolában e hó 9-én folytak le az évvizsgálatok, melyek ezen üdvös intézmény kilencedik évfolyamához ért. Glück Frigyes uré az a halhatatlan érdem, hogy Budapest e szakiskolával dicsekedhetik és hogy nekünk, szakunknak tanult, iskolázott pincérek nevelhetnek. A szakiskola megalapítása óta Glück Frigyes ur szakadatlan istápolója humánus alapításának és fáradhatatlan buzgalommal áldoz ezen intézmény áldásos főtartására és állandóan éber figyelemmel kíséri a szakiskola jótékony működését.

A vizsgát az Érsek-utcában levő népiskola nagytermében tartották. Glück Frigyes, a felügyelő-bizottság elnöke és Stadler Károly elnökök; kívülök jelen voltak: Mártonffy Márton főigazgató, Pelzmann Ferenc, Bittner Alajos, Kramer Miksa, Prindl Nándor és több fővárosi szállodás és vendéglős, valamint az Országos Iparegyesület képviselőjében Soltész Adolf titkár. A szakiskola három évfolyamát három osztályban összesen 279 pincérfi látogatta, kik közül többen a magyar, német és francia nyelvben, üzleti fogalmazásban, vegytan és természettanban megfelelő késztséget árultak el.

Erdekes volt a felszolgálás. A harmadik

röstelve is kissé a hadsegéd úr iránti bizalmunkat, felhagytunk a további elégtétel kereséssel és egy harmadnap gyűlésen kimondtuk a polgárállam feloszlását és erről értesítettük Biguli Ő felségét is. Mi pedig egyenként szétszéledtünk a nagyvilágba.

Biguli Ő felsége, mint már említém, megmaradt híveivel, más tájakra költözött volt, a hadsegéd úr azonban jó ideig nem sikertült hírt hallanom. Már azt hittem, végkép elszáll alakja az emlékezetemből, midőn a múlt télen egy délelőtti telefonice értesítést kaptam egy August Tonker nevű úrtól, hogy aznap délután jelenjek meg egyik belvárosi kávéházban, fontos beszélni valója volna velem. Sokáig kellett gondolkodnom, míg eszembe jutott, hogy az August Tonker név különben a volt hadsegéd úr tulajdona. Kissé meglepett a merészsége, hogy épen velem akar találkozni, mikor én könnyen a rendőrség kezébe juttathatom, de aztán mégis humorosan fogtam fel a dolgot, hátha véletlenül meggazdagodott s most nékem akar elszámolni a gyűjtéssel, s most nékem ép szükségem volna arra a bizonyos összegre. Délután pontosan beállítottam a kávéházba. Tonker urat már ott találtam egy karosszékekben ülve nyugodtan olvasott valami francia él-

lapot. Cifra hadsegéd uniformisát egy vihart látott szürke redingóval cserélte fel. En mintha még a régi viszonyban volnánk, köszöntöttem a megfelelő tittelussal. Az ő régi modorával kínált helyet asztalánál és gyors tempóban kezdte előadni, miért idekeretett.

— Bocsásson meg, hogy ide fárasztottam, szükségem van az ön közbenjárására. Én sok viszontagságos nap átélésével nem rég jöttem vissza Afrikából, ahol a bürok szabadságharcát végigküzdöttem.

Visszatérve a régi Biguli-birodalom városába, találkoztam a még ottlevő ismerősökkel, ők a múlt emlékének örömeire barátságos lakomát rendeztek a tiszteletemre. (Ezt az egyet nem akartam néki elhinni.) A lakomán jelen volt A -né őnagysága is, akinek megígértem, hogy másnap délután a kávéházban elmondok egyet-mást afrikai élelményeimről. Az esti lakoma azonban annyira sikerült, hogy mi még másnap délelőtti is vígan kocintgattunk egy újabb Biguli-birodalom felvirágozására. Mielőtt nyugvásra tértem volna, bementem a központi telefon-hivatalba, hogy őnagyságát értesítem, miszerint ma nem tehetek eleget néki tett ígéreteimnek, hanem másnap délután teszem tiszteletemet.

A hivatalos szoba zárt levegője azonban

nem jó hatással lehetett reám, mert amikor őnagysága kérdezősködésére, vajjon ki óhajt beszélni véle, be akartam a telefonba szólni, hogy Biguli király volt hadsegéde, nem jutottam tovább a király szónál, mert e pillanatban, a hosszú dáridó alatt bekebelezett ételek és italok tömegének háborúja kitört bensőmben s nékem gyorsan a szabadba kellett menekülnöm. E kellemetlen kalandom okozta a félreértést, hogy aznap valaki telefonice visszaélt Biguli király nevével. Tudomásomra jutott pedig, hogy Biguli király 10 aranyat tűzött ki jutalmul annak, aki őt a tett elkövetőjének nyomára vezeti. Arra kérésem tehát, világosítsa fel Ő felségét e tévedésről, önnék ki fog jární ezért a 10 arany, amit csak köcsönként fogok kérni öntől, hogy rendelkezésemre bocsássa.

Kérdésemre, hogy mi szándéka van a pénz bírása után, előadta, hogy mivel most nem a legvirágosabb helyzetben van, nagy szüksége van ezen összegre.

— Franciaországba utazom, honnét meghívást kaptam Lebady császár szaharai birodalmának hadseregét szervezni.

— Remélem, szóltam mosolyogva Ő excellenciájának, — több sikert fog elérni, mint Biguli király országában.

osztálybeli tanulók négy-négy csoportban terítették föl. A terítés három perc alatt történt meg.

A vizsgálatok befejezése után Glück Frigyes elnök szétesztotta a jutalmakat.

A Glück-réle 400 koronás utazási ösztöndíjat Kramer György pincérfiu (Braun Testvérek) nyerte el. A kitüntetett tanuló jövő évi március tizenötödike után, amely napon a szokásos ünnep keretében kapja meg az összeget, külföldi tanulmányutra köteles menni s utazása eredményéről beszámoló jelentést tartozik írni.

François Lajos 100 koronás adományát Zavec József borfiu (Kommer Jánosnál) kapta.

A többi jutalomban, melyeket könyvekben osztottak ki, a következő tanulók részesültek: Balla István, Klöcker Rezső, Bauernhuber Gyula, Seper János, Strohl Győző, Szalay Gyula, Zsilinszky István, Fuchs Ferenc, Polyák Nándor, Zlatoszlavek János, Fodor Imre, Szalay Kálmán, Seper Béla, Seper Imre, Tiewald Gusztáv, a (francia nyelvben tett szép előmenetelért). Ulreich Rezső.

A növendékekhez ezután Glück Frigyes lelkes beszédet intézett, hazánk és iparunk szeretetére buzdítván őket, kiemelve a szakiskola tanári karának és különösen Walter Károly igazgatónak buzgó működését.

Végül Kramer György, Fuchs Ferenc, Tiewald Gusztáv és Ulreich Rezső francia nyelven mondtak köszönetet oktatóiknak és a felügyelő-bizottságnak.

Az intézet fennállása óta háromezer tanoncot oktattott, kik közül 180 külföldön, Londonban, Párisban és Németországban él. A mai napon a következő tanoncok szabadultak fel:

Kaiser János, Wingler Jenő, Braun Nándor, Kremser Ferenc, Hiesz Mihály, Tonigow Simon, Kálmán István, Stangel Ferenc, Dobos István, Gráf János, Jansen Keresztély, Novák Nándor, Kutsera Rezső, Vleikor Dezső, Dankovszky Ede, Keleti Sándor, Wessely Kálmán, Kiss Béla, Weber Gyula, Gärtner Sándor, Réthy Béla, Csáky Sándor Vavró János, Smitzberger Gyula.

Ezek részint Budapesten, részint a vidéken azonnal kapnak állást. Néhányan közülük külföldre is mennek.

Megígértém, hogy eljárók az ügyében, azután fizetni hívtam, hogy távozzak.

— Nem sérttem meg úgy-e, szolt Tonker úr, de mikor utoljára önnél vacsoráltam, elfeledtem rendes feketémet elfogyasztani, cserébe fizesse ki most a piccolómat.

Nem futotta már az időm, hogy felvilágosítsam Tonker urat, miért feledte el akkor a szokásos feketét, hanem fizettem és búcsuzóul megkérdeztem excellenciáját, nem gondolja-e, hogy hazájába visszatérve, a múlt történetének hamis magyarázatáért esetleg némi kellemetlensége leend? A volt hadsegéd úr kényelmesen elnyúlt a kerek karosszékben aztán egy igazi excellenciás úr előkelőséggel válaszolt:

— Már nincs mitől tartanom, elévülés címen beszüntették ellenem a bírói eljárást. Au revoir.

Aki pedig azt hiszi, hogy a hadsegéd úr alakja az én agyam szülöttje, az menjen el Miskolciába Erdéltis Ferenc úrhoz, ő szívesen szolgál majd felvilágosítással a polgárállam egyéb történeti műlájáról, ha csak a tárcsa íróját nem fogja a pokolba kívánni, a miért Biguli király engedelme nélkül lebentette meg a fátlyolt a régmúlt idők bánattal és örömmel egyaránt gazdag emlékeiről.

BORGAZDASÁGUNK.

Országos tiltakozó népgyűlés a borvámkedvezmény ellen.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete abból az alkalomból, hogy Olaszországgal megkezdődik a vám- és kereskedelmi szerződéses tárgyalás, országos népgyűlést hívott egybe, amely e hó 8-án délután volt a Tatterszáll nagy csarnokában. Közel kétezer főre lehetett tenni a megjelentek számát, akik képviselték az ország gazdasági egyesületeit, borvidékeit, hegyközségeit. Igen sok országgyűlési képviselő is megjelent.

A népgyűlést Zselénszky Róbert gróf, országos képviselő, a Szőlősgazdák Országos Egyesületének elnöke nyitotta meg a következő beszéddel:

Tisztelt Nagygyűlés! Ritkán esik valakinek osztályrészül olyan kedvező körülmények között egy gyűlésen elnökölni, mint nekem ma. Az 1902. év utolsó napjaiban a közvélemény sürgetésére föl lett mondva az Olaszországgal fennálló vám- és kereskedelmi szerződés, melynek értelmében határforgalmi kedvezmény ürtügye alatt az olasz bor hozzánk özönlött 20 arany forint helyett 3 forint 20 krajcáros vám mellett. A fölmondást egy ideiglenes szerződés követte, most pedig küszöbön állunk egy új, végleges szerződés megkötésének. Az ország számos részéből hozzánk érkező kérésre elhatározta a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, hogy a mai nagygyűlést összehívja. Azért mondom, hogy ritkán van félnak alkalma olyan kecsgetető viszonyok között egy gyűlést megnyitni, mint ma nekem, mert az olasz borvámkedvezmény kérdése oly régóta és olyan kimerítően lett tárgyalva, hogy állíthatom, miszerint nincsen szőlőbirtokos, nincsen bortermelő, nincsen borkereskedő és alig van borlogyász, ki tisztában ne lenne e kiváló fontosságú kérdés minden részletével. Mert nemcsak minden magyar szőlőbirtokos, bortermelő és ezeknek szakegyesülete nem egyszer, de legtöbbszörre ismételtel nyilatkoztak a szóbanforgó olasz borvámkedvezmény ellen, de e mozgalomhoz csatlakozott majdnem minden magyar borkereskedő és ha nem csalódom, minden borkereskedelmi szakegyesület. Mert a borvámkedvezmény káros hatásával szemben nemcsak Magyarországon egységes a közvélemény, de ebben a kérdésben nincsen eltérés Magyarország és Ausztria között sem, miután a magyar bortermelők, borkereskedők és borfogyasztóknak ismételtel hangoztatott kívánása teljesen fedezi azt az óhaj, melyet sokszor nyilvánítani hallottunk úgy az osztrák termelők, mint az osztrák kereskedők és fogyasztók részéről.

Ilyen előzmények után alig hihetem, hogy reaktiválható lenne az Olaszországnak adott borvámkedvezmény bármilyen alakban is. Már azért sem hihetem, mert föltéve, de meg nem engedve, hogy kormányunk, vagy az osztrák kormány, vagy mindketten egy gyöngye pillanatban a külügyminiszter unszolására hajlandók is lennienek némi engedményt is tenni Olaszországnak e kérdésben, hozzászól az ügyhöz úgy a magyar, mint az osztrák parlament. Már pedig hazánk bortermelő kerületeinek nagy többsége ismételtel és leghatározottabban nyilatkozott minden borvámkedvezmény ellen. Ebből kifolyólag erkölcsi kötelessége a képviselők túlnyomó részének, hogy csak olyan szerződéshez járuljon hozzá szavazatával, melyben a borra semmiféle kedvezmény nem foglaltatik. Ezek előrebocsátása után és önöket tisztelt uraim, a legmelegebben üdvözölve és megköszönve, hogy igaz ügyünk érdekében ilyen számosan e gyűlésen megjelenni méltóztattak, van szerencsém a nagygyűlést megnyitottnak nyilvánítani.

Ezután Drucker Jenő dr. a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgatója ismertette az olasz borvámkérdést. Hosszasan szólt az olasz bor káros hatásáról, az az évek óta folyó küzdelemről. Az olasz bor ellen a leghathatósabb védelem a vám. Az olasz bor ellen védekezni nem csupán a bortermelő, de a borkereskedő és a vendéglősök is. A borvám-klauzula tehát számos érdeket sért. Részletesen ismerteti Luzzati törekvéseit, Miraglia olasz szenátor utját s itteni alkudozásait. Rátér azután arra, hogy nem csupán a bor, hanem a szőlő behozatal ellen is védekezni kell. Olaszország velük szemben reorziókkal legfeljebb a ló és dongakivitel terén élhet. Ettől azonban Olaszország óvakodni fog, de ha meg is tenné, részünkről ez az áldozat jelentékenyen kisebb, mintha bortermelésünk érdekeit fölládozzuk. Beterjeszti ezután a következő határozati javaslatot:

Mondja ki a népgyűlés, hogy: 1. hazánk szőlőművelésének jövője érdekében elengedhetetlenül szükségesnek tartja a borvámnak minden bortermelő állammal szemben 60 koronában való megállapítását; 2. tiltakozik az ellen, hogy bármely államnak, bármilyen címen, bármely mennyiségre valamely bor-behozatali kedvezmény nyujtassék; 3. szükségesnek tarja, hogy a boron kívül, úgy a csemege, mint a bor és inaszolaszölő, a cefre, a konyak stb. vámjai is úgy állapíttassék meg, hogy ezeknek cukor-, vagy szeszirtartalma szerinti vámjai a normális összetételű boréval teljesen azonos legyen; 4. a fölsorolt kívánásokat küldöttség útján kívánja a kormány-elnök, a földművelés- és kereskedelemügyi miniszterek tudomására juttatni és ugyan e célból memorandumot terjeszt be a képviselőházhoz.

Elsőnek Bernáth Béla országgyűlési képviselő a tokaj-hegyaljai borvidék nevében szólt a javaslatához. Rámutatott a szőlő felujtással járó nagy áldozatokra, amelyek mind kétségessé lesznek, ha a borvám-klauzulát föntartják. A Tokaj Hegyalja szempontjából különösen azért fontos, mert az olasz borral üzött pancsolás, az olasz bort fölhasználják a tokaji bor meghamisítására. A határozati javaslatot elfogadja.

Herczegh Mihály egyetemi professzor a Faltalomelléki bortermelők nevében hozzájárul a javaslatához. Szerinte az olasz bor behozatala segíti elő teginkább a borhamisítást. Egyetlen egy oly hathatós óvszer sincs a bortermelés föllendítésére, mint a borvámkedvezmények megszünése.

Szederkényi Nándor országgyűlési képviselő részletesen szól arról a pusztulásról, amelyet a filokszer okozott az egri és eger vidéki szőlőkben. Óriási erőfeszítésbe, rengeteg pénz-áldozatba került a szőlők ujja telepítése. Ma már vannak új szőlők, van bor, semmi szükségünk az olasz borra. Magyarország östermelő állam, joga van hozzá, hogy az östermelés, ezek közt a bortermelés érdekei csorbát ne szenvedjenek. Annak a meggyőződésnek ad kifejezést, hogy Magyarországon nem fog akadni államférfi, aki kívánná a borvám-klauzula föntartását.

Sághy Gyula országgyűlési képviselő a pozsonyi vidéki bortermelők képviselőletében rövid beszéddel elfogadásra ajánlja a határozati javaslatot.

Molnár Imre jogak. professzor (Nagyvárad) a borvám-klauzula eltörlését fontosnak tartja, hogy a többi bortermelő államnak se legyen joga borkedvezményt kérni. A szőlőtermelés a legintenzívebb gazdasági ága a mezőgazdaságnak, annak fejlesztése nemzeti érdek, de a fejlesztés föltétele, hogy az idegen bor versenyétől meg legyen óva. Az indítvány elfogadását melegen ajánlja.

Láczay Sz. László dr. tokaj-hegyaljai szőlőbirtokos: Nem tartja elégnak a határozati

javaslatot. Azt kívánja, hogy választókerületenként tartsnak népgyűléseket e kérdésben így legalább minden képviselő kerületének morális kényszere alatt tartózkodni attól, hogy a képviselőházban a határozati javaslattal ellenkező törvényjavaslatot szavazzon meg. Ilyen irányban kéri a javaslat kiegészítését.

Rácz György földbirtokos (Bácsmegeye) hozzájárul a javaslathoz.

Széchenyi Viktor gróf: Német nyelven tolmácsolja a határozati javaslatot s annak megokolását. Fölszólít mindenkit ahhoz való csatlakozásra.

Jantsits Sándor (Siklós.) Örömmel üdvözlö a nemzeti ébredést. Köszönetet mond az Országos Egyesületnek, hogy ébren tartja. A javaslatot elfogadja.

Halász László dr. (Czegléd) hozzájárul a javaslathoz. Köszönetet mond az Országos Egyesületnek, hogy alkalmat adott a megnyilatkozásra.

Ezután Zselénszki Róber gróf elnök a határozati javaslatot elfogadottnak jelenti ki s a gyűlést bezárja azzal a kérelemmel, hogy a jelenlevők csatlakozzanak a miniszterelnökhöz és a földmívelésügyi miniszterhez vezető küldöttséghez.

A miniszterelnöknél.

A népgyűlés befejezése után a gyűlés tagjai közül mintegy ezren a megjelentek Tisza István gróf miniszterelnök előtt, hogy a népgyűlés határozatát tudomására juttassák. Az ország minden részéből összegyűlt szőlősgazdák nemzetiszín zászlók alatt vonultak az országházba, ahol a miniszterelnök a kupolacsarnokban fogadta őket. A küldöttség szónoka Zselénszki Róbert gróf, azzal kezdte beszédét, hogy a szőlősgazdák a szorgos munkaidő ellenére összesereglettek az ország minden részéből, hogy mindennemű borvámkedvezmény ellen tiltakozzanak. Az okát nem tartja szükségesnek fejtegetni, miért a miniszterelnök és a fölemvelésügyi miniszter, akik szintén bortermelők, tudják azt. Ámbár a borvámkedvezmény ellen irányuló kérelmeket nap-nap után juttatják tudomására a kormánynak, ily egyetemes tiltakozásra szükség volt, amely kifejezi az ország nézetét ebben a kérdésben. Az ország terhei folyton növekednek. Ezt ellensúlyozni másképp nem lehetséges, mint a földmívelés intenzívebbé tételével. Ennek egyike a szőlőmívelés föllendítése. Ebből a szempontból, másrészt a magyar bor jó hírneve érdekében is szükséges a külföldi borok behozatalát megakadályozni. A behozott borok silányak s ha azokat magyar bor cégére alatt adják el, ártanak a magyar bor hírnevének. Beszédét azzal a kérelemmel fejezi be, hogy a kormány vegye figyelembe a népgyűlés határozati javaslatát.

Tisza István gróf miniszterelnök, aki a jelenlevő földmívelésügyi miniszter nevében is válaszolt, kijelenti, hogy elismeri annak az áldozatnak a nagyságát, amelyet az állam és társadalom a szőlők rekonstrukciójára fordított. Ezt kockára tenni semmi esetre sem szabad. Ma, amidőn a rekonstruált szőlők borainak értékesítéséről kell gondoskodni, az a főfeladat, hogy piacokat hódítsunk, de első sorban saját belső piacainkat kell megvédeni. A kormány őszintén reméli az olasz szerződés létrejöttét, de semmi körülmények közt nem feledkezik meg arról, mivel tartozik a magyar bortermelés érdekeinek. Kéri a küldöttséget, hogy ebben a kijelentésében nyugodjék meg. (Elénk éljenzés.)

Állandó borvásár Budapesten. A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte hordóborértékesítő osztálya keretében a napokban nyílt meg az állandó borvásár a Leszámitolóbank I. számú közraktárában. Az új vállalatot — mint már jeleztük — a földmívelési kormány is támogatja, mert célja,

hogy a szőlők rekonstrukciója révén növekvő bortermelésnek állandó piacot biztosítson, a termelők széles rétegének fog hasznára válni. Amellett a fogyasztó közönség, sőt a bortermelési is megbízható beszerzési forrást nyer az új intézményben; a nevezett szövetkezet vezetősége feltétlen garanciát nyújt arra, hogy csakis teljesen tiszta s kelőképpen kezelt borok kerüljenek forgalomba. A borvásáron nemcsak a könnyebb asztali borok, hanem kitűnő, fajtiszta pecsényeborok is eladás tárgyát képezik 50 liter meghaladó mennyiségben. Oly termelőknek, kik boraikat ezen borvásár útján kívánják értékesíteni, készségesen ad meg minden felvilágosítást a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte igazgatósága (Budapest, IX., Csarnok-tér 5).

A kereskedelmi alkudozások Olaszországgal. Rómából jelentik, hogy a kereskedelmi szerződések megkötésére kiküldött magyar és osztrák megbízottak érkezését június 15 és 25-ike közti időre várják. Az érdekelt kormányok mindkét részről azt remélik, hogy a tárgyalások folyamán sikerül a megbízottaknak oly megoldást találni, hogy a végleges kereskedelmi szerződéseket megkötthessék. Minthogy olasz részről nincs kilátás arra, hogy a parlament még a mostani provizórium tartama alatt, tehát legkésőbb szeptember elsejéig a végleges kereskedelmi szerződést letárgyalhassa, az olasz kormány egy olyan törvényjavaslatot nyújtott be a parlamentnek, melynek alapján a kormány felhatalmazást nyer arra nézve, hogy ugy Ausztriával és Magyarországgal, mint pedig Svájjal kötendő kereskedelmi szerződést a parlament utólagos hozzájárulásával ideiglenesen törvényerőre emelje.

Egyletek, szövetkezetek.

A Magyarországi Bortermelő és Borkereskedők Országos Szövetsége folyó hó 9-én, a Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségében tartott *választmányi ülésén* Wolf Lipót borászati szakiró alant három indítványt terjesztette be, melyet szerkesztőségünknek közlés végett beküldöttek.

I.

A földmívelésügyi miniszter úr Ó Nagyméltóságának böles vezetése alatt a legutóbbi időben tanácskozások folytak egy állami tőkerészesedéssel ellátandó »Országos mintapince, magyar bortermelő szövetkezet« szervezése iránt. Ezen tanácskozás részletei ismeretesek s így azokra bővebben kitérni nem óhajtok, amire azonban visszatérni kívánok, azon körülmény, hogy mind-ezen tanácskozások s az ezekből folyó szervezési munkák éle a borkereskedelem ellen irányul. Fájdalom, azon irány, amely a magyar borkereskedelmet léteben ingatta meg, újból feléledni látszik. Epp szövetségünk feladatát tűzte s zászlajára írta, hogy a borkereskedő és bortermelő között mesterségesen táplált ellentéteket eltüntetni s e célból egyrészt kereste ama érintkező pontokat, amely ezen egymásra utalt két ágat összehozza, nem kutatva az ütköző pontokat, amely az ellentéteket kiélesíteni, de nem szanálni vannak hivatva s másrészt vasszeggel ügyelt arra, hogy a borkereskedelem a maga szimplen tisztaságában tartassék fenn s azok, akik e tisztaságon foltot ejthetnének, távolartassanak. Nem zárkozhatik el gondolkozó ember azon meggyőződéses tudat elől, hogy métey van mindenütt, kereskedők és termelők között egyaránt, úgy, amint a legpompásabb kert nem lehet mentes a gyomtól. De ezt kiirtani képezi a jó kertész feladatát s elfogult az, aki kiirtja a gyomot az egyik oldalon s felburjánozni engedi a másikon. A borkereskedelem meggyanúsítása, annak aláítása a termelés és önyére, veszedelmes játék s félsó, hogy oly veszedelem érheti az épületet, amelyben gyujtót anyaggal játszanak ledér játékot, aminőt azok, kik e veszélyes játékot űzik, előre nem láttak, de talán nem is céloztak.

Az, amit ismét csak a borkereskedelem veszedelmére tervbe vettek, ily eredményében kiszámíthatatlan ledér játék. Bizonyos csak egy, hogy az állam belekeveredik oly vállalkozásba,

amely eleve is balsikerekkel fenyeget. Azzal tisztában van minden hozzáértő, hogy egy az egész világon rég letárgyalott eszmét akarnak nálunk e szövetkezet létrehozásával mesterségesen új életre élesíteni. De amint bizonyos az, hogy a leghatásosabb orvosi segély sem tudott még egy halottat sem visszadni az életnek, épp oly kétségtelen, hogy az állami szubvenció, vagy amint ezt tetszősebben körülírni óhajlják az illetékes körök: tőkerészesedés s legyen bár garmada, holtan született eszmékbe életet lehelni nem fog s az élősködő, de csenevész csemetét a biztos elpusztulástól megmenteni nem tudja. Akkor, amidőn az általános népoktatás életképes csemetéje állami segély híján tengődésre van kárhóztatva, érthetetlen könnyelműség az állam pénzével segélyezni akarni azt, amire költeni vétek. A borkereskedelem a legegényebb iparág s annyira a személyhez van kötve, hogy egy szövetkezet lomha szervezetével azt a pezsgő életet, amely kell hogy minden egyes borkereskedésben lüktessen, azt a közvetlenséget, amely a borkereskedő és vevői között fennáll, pótolni, vagy helyettesíteni akarni meddő vállalkozás; meddő vállalkozásokba pedig egy szegény ország pénzt belevinni nem szabad.

Hiszzen ha az állam pénzt, mindenképp vállalkozásokban óhajlja elhelyezni, imé szolgálhatunk igen tetszetős eszmével. A földmívelésügyi miniszterium által célba vett szövetkezet tulajképp kortermelő borkereskedő szövetkezte és célja a kereskedő közvetítési hasznát lehetőleg leszorítani, a bortermelőnek jobb árakat, a borkereskedőnek olcsóbb árakat juttatni, állami fedezettel. Szerény nézetünk szerint épp oly jogosult egy állami segélylyel létesítendő »Borkereskedők bortermelő szövetkezte«, az állami segély, vagy ha úgy tetszik: tőkerészesedés itt lehetővé tenné, hogy sok millió szőlőmunkás munkabére feljavíttassék egyrészt, másrészt mintaszőlőgazdaságokat lehetne létesíteni a legújabb szerszámok beállításával s lehetővé tételnek ez úton is, hogy milliónyi borkereskedőnek olcsóbb bor jusson s mindez az állam segélyével, amely megfelelő összeget becsátana e szövetkezet rendelkezésére is. Igaz, hogy jogosult volna talán azon ellenven, hogy a földjáradék ez esetben visszafeljödnék, de mi részünkről ezt nemzeti szerencsétlenségnek tekinteni éppenséggel nem vagyunk hajlandók.

Tekintettel arra, hogy ami szövetségünk s illetőleg annak ügyvezetőségét nem érte azon kitüntető szerepe, hogy a földmívelésügyi miniszterium kebelében lefolytatott tanácskozások meghívassék: sajnos, nem voltam azon helyzetben, hogy most vázolt honmentő tervemet előadhattam volna egy egyesületünk kebelében tervezett szakszerű tanácskozányban, amelynek eredménye az illetékes körökkel közölhető lett volna. De kerülve a további gúnyoldást, immár komoly indítvánnyal lépek a szövetség igazgató-választmánya elé s pedig indítványozom, hogy küldjön ki az igazgató-választmány egy albizottságot, amely egyrészt foglalkozzék azzal, hogy a szövetkezeti eszmét bevigye a borkereskedelembe »Magyar borkereskedők borbevásárlási szövetkezte« képeben s másrészt lépjen érintkezésbe a magas kormánnyal, hogy ezen szövetkezeti eszme számára is megnyerje ennek magas támogatását. Kétségtelen, hogy ez egészséges alapon nyugvó vállalkozás volna s kétségtelen az is, hogy az állam tőkebefektetése által a Magyar borkereskedők borbevásárlási szövetkezte« azon helyzetbe juthatna, hogy a borvételeknél magasabb árat adhatna s sokkal olcsóbb árakon adhatna el, mint bárki más s így eleve kizárna minden terhes versenyt, amelyet magyar borkereskedők egymás között ma kifejtteni kénytelenek; de ezen közös egyetértés folytán egy elszigetelt külföldi verseny elleni védekezés is sokalta hatályosabb lehetne. Vegye fontolóra a kiküldendő albizottság, hogy szövetségünknek számos bortermelő tagja van, akiket a bevásárlások alkalmából az őket megillető előnyben kell részesíteni, amint hogy első sorban jönnének figyelembe szövetségünk borügyökői s borbizományosai is a kifejthető akciónál. Kétségtelen, hogy e vállalkozás haszonnal járna helyes szervezés esetén s majdnem bizonyosra vehető, hogy az állam által e vállalkozásba fektetendő segélytőke nemcsak hogy el nem veszne, hanem az elerendő nyereség révén előrelátható bő kamatozású népoktatásügyünk érdekében volna felhasználható. Ott, ahol választás van e között s egy vállalkozás között, amely a biztos vesztésű csiráit hordja magában már keletkezésekor: nem kétkedünk, hogy a magas kormány a hasznat hozó vállalkozást fogja előnyben részesíteni; ha pedig, ami ellen szintén nem lehet kifogásunk, mindkettőt, úgy legalább bizonyosok vagyunk afelől, hogy megnyeri a réven, amit elvesztett a vámon.

Ezen indítványomat a választmány komoly s higgadt megfontolásába ajánlva, kérem az albizottság kiküldését.

II.

1. Tekintettel arra, hogy az édesbor kivitelének fentartása és továbbfejlesztése borgazdaságunk kiváló érdekét képezi, miután Franciaország túltelmesítése és Németország versenyképességére való tekintettel a világgiai mai viszonyai közepette csakis csemege- és édesbor termékekben lehetséges mennyiségű figyelembe vehető borkivitel: mondja ki az igazgató-választmány, hogy az édesbor kikészítése és ennek kivitele a leg gondosabb ápolásban kell, hogy részesüljön. E célból kívánatosnak mondandó ki, hogy a kivitelre kerülő édesborok kikészítőinek elvámolatlan szárított szőlő, valamint adómentes szesz és cukor bocsátatják rendelkezésükre.

2. A kereskedelmi szerződések küszöbön álló tárgyalásai alkalmából azon elv viendő diadalra, hogy ne csak a szabad forgalomból, hanem a kikészítő forgalomból származó küldemények is a megállapított vámtetelek s illetve a legkedvezményesebb vámteletnek alapján intézendők el a külföldi vámhivatalok által.

3. A nemzetközi borkereskedelmi emelése céljából s azon célból, hogy ami borkereskedelmünk nagyobb terjedelemeire tehesen szert, — ami által a hazai borgazdaság javára a hektolitrosan számított csekélyebb haszonnal, (kisebb specifikus nyereséggel) is beérheti az ország határain belül — továbbá a célból, hogy a mi borkereskedelmünk összekötése a vámkülfölddel könnyebben legyen fenntartható és kiterjeszhető: kimondadónak vélem, hogy nem szabad, mint ezt eddig Németország tette, Fiume és Triest szabad kikötőiben összeházasított külföldi borokra az autonóm vámteteleket alkalmazni, hanem keresztülvendő a tárgyalások alkalmából, hogy ezen coupageok a szerződéses vámtetelek mellett vámolandók el, illetőleg a legkedvezményesebb elbánás tőlük ne legyen elvonható; feltéve hogy nem tartalmaznak oly országból származó borokat, amelyek a kiviteli országban (Bestimmungsland) nem részesülnek kedvezményes vámtetelekben. A kivívó köteleessége, hogy a kivívó állam konzulátusának kívánatára felügyeleti jogokat engedélyezzen azon célból, hogy ezek ellenőrizhessék, hogy a kivittel foglalkozó cég (exporteur) tényleg csak legkedvezményesebb országoktól származó árukat használ fel. Ugyanezen elv alkalmazandó megfelelő értelemben a kikészítő eljárásra is.

4. Minden ilyen küldeményt kísérő okiratokban, amely küldemények nem tisztán belföldi eredetűek, kell, hogy az áru eredete kitüntetve legyen azon arány feltüntetésével, amelyben külföldi bor felhasználva lett. A kivívó kívánatára és költségeire a kísérő papirokban kitüntetendő az is, hogy minő származású bor s mily arányban lett ezen összeházasításokhoz felhasználva.

5. Ezen elvi álláspont alól kivenni óhajtanám az édesbor előállítását külföldi bor felhasználása mellett, amely manipulációt Fiume szabad kikötőjében el kellene tiltani, feltéve, hogy az osztrák kormány arra kötelezi magát, hogy ugyanezen rendszabályt lépteti életre Triest szabad kikötője számára is. Ezen kivételt azzal indokolom, hogy az édesbor kikészítése a szabad kikötőkben ez ideig visszaélésekre adott alkalmat és hogy az édesborral való kereskedést akkor is fenn lehet tartani, ha nyers anyagul belföldi bor alkalmaztatik is és végül azzal, hogy ezen borokat a külföldön mint »magyar édesborokat« (Ungarsüssweinen) adják el, még akkor is, ha a magyar kereskedelem részéről a bevallás a tényeknek megfelelően történik, például ilykép: »Szabad kikötőben elvámolatlan külföldi borból és elvámolatlan belföldi mazsola szőlővel előállított édesbor.« Mindenképp követelni lehet tehát, hogy legalább az ezen fényűzési cikk előállításához szükséges bor magyar eredetű legyen.

III.

Indítványozom, hogy illetékes helyen lépéseket tegyen az igazgató-választmány oly irányban, miszerint rendelkezés történjék, hogy a használt hordók csakis bérmentesítve foadattassanak el a vasutak általi fuvarozás céljából.

Indokolom pedig ezen indítványomat azzal, hogy az üres, használt hordók bérmentes visszaküldése a vevőt terheli a borkereskedelemben divó szokás szerint. Már most igen gyakran előfordul, hogy a vevő ezen kötelezettségének nem tesz eleget s a hordók fuvardíját átutalja az eladóra, aki hordóit akarva nem akarva kiváltani köteles hogy önmagát nagyobb károsodástól óvja meg. A vevő helyett kifizetett fuvardíj visszakövetelése az esetek

legnagyobb részében csak per útján lehetséges, ha ugyan az eladó nem inkább mond le a kifizetett fuvardíjról, annak csekély volta folytán, semhogy perbe keveredjék.

Ennek elejét lehet s kell venni. Kell a fent előadott okokból, lehet pedig a vasúti üzletszabályszabályzat 61. §-a alapján, amely a felvevő vasútnak azt a jogot biztosítja, hogy oly áru, amelyek csekély értékűknél fogva a fuvardíjat biztosan nem fedezik, a fuvardíj lefizetése előre követelhető.

Ez hathatós óvószert a rosszhiszeműség ellen s ha a kereskedelem más ága keresztül vitte azt, hogy használt üres ládák csakis bérmentesítve vétetnek fel a vasutakon szállításra, úgy nekünk köteletségünk ugyanoda hatni a borkereskedelem jól felfogott érdekében.

Ha pedig felhangoznék azon ellenvetés, amely már felhangzott, hogy ezen kényszerintézkedés által a borvevők érdeke sértelmek netán, úgy erre csak az lehet feleletünk, hogy a tisztességes úton járó vevő amúgy is ismeri ama kötelezettségét, hogy a hordókat használat után bérmentesítve küldje vissza; aki pedig ezt nem teszi, az oltalmat meg nem érdemi s ami törekvésünk csak az lehet, hogy a tisztességes vevő részesüljön oltalomban. Ezt pedig indítványommal elérni célozom.

HIREK.

Hymen-hir. Schrettner Márton, a Teréz-köri Chr bak V.-féle étterem közkedveltségnek örvendő főpincére, Hoffmann Annuska kisasszonnyal, Billovits Ferenc vendéglős bájos sógornőjével, július hó 5-én, d. u. 4 órakor, a terézvárosi templomban tartja esküvőjét. Hosszantartó, zavartalan boldogságot kívánunk a szép frigyhez.

Ezüst menyegző. Valkovits Sámuel vendéglős, a szatmári Kossuth-kerti kioszk és gőzfürdő érdemes bérője e hó 3-án ünnepelte meg házasságának huszonöt éves jubileumát, hitvestársa Schwartz Juliánával. A közbecsülésben álló házaspárt ez alkalommal a jó barátok és ismerősök közötti számosan gratulálták.

Rendkívüli közgyűlés. A székesfővárosi kisvendéglősök és korcsmárosok e hó 21-én, kedden, délután fél 3 órakor a Tavaszszó-utca 27. sz. a. Doktor László-féle vendéglőben tartandó rendkívüli közgyűlésre ez úton is felhívjuk a tisztelt tagtársak figyelmét és a tisztikar és választmány választatására való tekintettel, a tagtársak pontos megjelenését mindnyájunk érdekében kérjük.

Óvás! A tek. Főnök urak és Pincérek figyelmébe. A »Neues Pester Journal«-ban olyan hirdetés jelent meg, melyet minden pincér a legnagyobb fölháborodással kell, hogy visszautasítsa. Hirschhorn Samu, egyike azoknak a hiénáknak, akik ellen évekig küzdöttünk, felüti fejét s hirdetni merészei, hogy csakis a »Magyar Országos Pincér-Egyesület« tagjait helyezi el. Amikor ezen impertinens eljárás fölött a legnagyobb felháborodásunkat fejezzük ki, óva intjük az igen tisztelt főnök urakat s tagjainkat is, ne üljenek fel e perfid hirdetésnek! Azt táján ki sem kell jelentenünk, hogy mi s Hirschhorn, s másnévű ügynököknek engedélyt nem adtunk egyesületünk nevének beszennyezésére s megtettük ellene a megtorló lépéseket. Igen tisztelt Főnök urak! Kérve-kérjük Önöket, pártfogolják továbbra is egyesületünket, ne szolgáltassák ki a pincérséget újra az ügynökök karmainak; forduljanak bizalommal hozzánk, támogassanak hennünket abban a nemes törekvésünkben, melynek egyedüli célja a főnök urak és a pincérség közötti jó viszony fentartása. Kollégák! Pincérek! Ime láthatjátok, erre vezetett az egyesületünk belbékéjét széttroncsolással veszélyeztető személyes surlódás és hajszja! Ez az eredmény tanítson meg mindnyájunkat tisztán látni, vállalva, egyesített erővel dolgozni, féltetve a személyeskedést, elvekért, a pincérség jó-

voltáért küzdeni! Kartársak! Tartsa minden önzértes pincér kötelességének messze elkerülni az ügynököket! A Magyar Országos Pincér-Egyesület Igazgatósága.

A tilalom. Az Artea Szikvizgyár r.-t. f. évi április 17-én kelt levelében helyt adott a kisvendéglősök ipartársulata által emelt azon panasznak, hogy vízkihordó ügynökei magánosok részére vizet szállítanak, s fölkerlte a társulatot, hogy hasonló szállításokat hozza tudomására s egyúttal megtiltotta ezen szállításokat személyzetének. Ezen tilalom dacára f. hó 8-án nevezett részv.-társ. 23. számú kocsijával járó alkalmazottja egy láda vizet a József-utca 71. sz. a. egy magánfélnak eladott. Az ipartársulathoz újabban érkezett feljelentés alapján e tilalom ellen vétőt feljelentette s most érdeklődéssel várja, hogy nevezett társaság mily úton fog érvényt szerezni tilalmas rendeletének.

Magasrangú vendégek. A kelenföldi vasúti vendéglősnek, Hecker György kartársnak, a király-utcai »Fekete bak«-hoz címzett nagysórcsarnok tulajdonosának, Hecker Alajos, a kisvendéglősök ipartársulata leendő elnökének testvéröccsére, f. hó 15-én magasrangú vendégeket tisztelhetett helyiségében. Ő cs. és kir. fensége Frigyes főherceg megeréztésekor $\frac{3}{4}$ órára megrendelte a vacsorát, melynek kellemes élvezése után 9 órakor ismét szalon-kocsijába szállt, melylyel a vonat Baranya felé, a főherceg birtokára folytatta útját.

Kirándulás. Oppenheim E. és H. budafoki bornagykereskedő részéről annak közlésére kértünk fel, hogy a fővárosi vendéglősök és korcsmárosok hetenkint 15 személyből álló csoportokban szülőjébe kiránduljanak. E kirándulások részvételnél kívánók óhajukat a kisvendéglősök ipartársulatának helyiségében, vagy szerkesztőségünkben jelentsék be, hogy a vendéglátó Oppenheim úr a szükséges kocsikat díjtalanul rendelkezésre bocsáthassa. Megjegyzendő, hogy e kirándulásokon a résztvevők díjtalan ellátásban részesülnek.

Halálra ítélt cigányok. A pozsonyi törvényszék három napi tárgyalás után Lakatos László, másképen Grancsa Csuri ujbari születésű vándorcigányt, aki 1901. augusztus 8-án a csehországi Éger mellett fekvő Lieben községben Beer György korcsmáros és nejét fejszével agyonütötte s a szobából 200 korona értékű pénzt és egy ezüstórárt elrabolt, az elkövetett két gyilkosság és rablás büntetése miatt halálra ítélte. Lakatos László már az aranyosmaróthi törvényszék által halálra végződő súlyos testi sértésért hat évi fegyházra van ítélve, de az ítélet még nem jogerős. A törvényszék a védő kérésére kegyelmi tanácscsá alakult át.

Hamis váltók. Vácon néhány hét előtt Marossy Dénes fiatal borkereskedő százezer korona passzívával csődöt kért maga ellen. A váci társaságban mindenütt kedvelt fiatal kereskedő csődbejutása nagy szenzáció volt s mindenki tudta, hogy Marossyt az anyagi erején fölül vállalt üzletei teiték tönkre. Így Budapestén is nem kevesebb, mint tizenkilenc kocsmája volt, melyeknek házbére is fölémésztette a jövedelmet. Most, amidőn a csőd lebonyolítására megkezdődött, a hitelezők közt nagy rémtületet keltett, hogy egy csomó hamis váltót mutattak be. Anthony Endre, a cég könyvvizsgálója erre Kálló Antal rendőrkapitány előtt vallomása jelentkezett s a fővárosban működő bünszövetkezetéről rántotta le a leplet. Marossy ugyanis még a csőd előtt, hogy fizetési kötelességeinek eleget tegyen, megbízta könyvelőjét, hogy pénzügyi ügynökök útján pénzt szerezzen. Anthony a fővárosba jött s a középponti városháza épületében levő kávéházban több pénzügyi

javaslatot. Azt kívánja, hogy választókerületenként tartsanak népgyűléseket e kérdésben így legalább minden képviselő kerületének morális kényszere alatt tartózkodni attól, hogy a képviselőházban a határozati javaslat ellenkező törvényjavaslatot szavazzon meg. Ilyen irányban kéri a javaslat kiegészítését.

Rácz György földbirtokos (Bácsmegeye) hozzájárul a javaslatához.

Széchenyi Viktor gróf: Német nyelven tolmácsolja a határozati javaslatot s annak megokolását. Fölszólít mindenkit ahhoz való csatlakozásra.

Jantsits Sándor (Siklós.) Örömmel üdvözi a nemzeti ébredést. Köszönetet mond az Országos Egyesületnek, hogy ébren tartja. A javaslatot elfogadja.

Halász László nr. (Czepléd) hozzájárul a javaslatához. Köszönetet mond az Országos Egyesületnek, hogy alkalmat adott a megnyilatkozásra.

Ezután Zselénszki Róber gróf elnök a határozati javaslatot elfogadottnak jelenti ki s a gyűlést bezárja azzal a kéréssel, hogy a jelenlevők csatlakozzanak a miniszterelnökhöz és a földmivelségi miniszterhez vezetendő küldöttséghez.

A miniszterelnöknél.

A népgyűlés befejezése után a gyűlés tagjai közül mintegy ezren a megjelentek Tisza István gróf miniszterelnök előtt, hogy a népgyűlés határozatát tudomására juttassák. Az ország minden részéből összegyűlt szőlősgazdák nemzetiszín zászlók alatt vonultak az országházba, ahol a miniszterelnök a kupolacsarnokban fogadta őket. A küldöttség szónoka Zselénszki Róbert gróf, azzal kezdte beszédét, hogy a szőlősgazdák a szorgos munkaidő ellenére összesereglettek az ország minden részéből, hogy mindennemű borvámkedvezmény ellen tiltakozzanak. Az okát nem tartja szükségesnek fejtegetni, miért a miniszterelnök és a földmivelségi miniszter, akik szintén bortermelők, tudják azt. Ámbár a borvámkedvezmény ellen irányuló kérelmeket nap-nap után juttatják tudomására a kormányoknak, ily egyetemes tiltakozásra szükség volt, amely kifejezi az ország nézetét ebben a kérdésben. Az ország terhei folyton növekednek. Ezt ellensúlyozni másképp nem lehetséges, mint a földmivelés intenzívebbé tételével. Ennek egyike a szőlőmivelés föllendítése. Ebből a szempontból, másrészt a magyar bor jó hírneve érdekében is szükséges a külföldi borok behozatalát megakadályozni. A behozott borok silányak s ha azokat magyar bor cégére alatt adják el, ártanak a magyar bor hírnevének. Beszédét azzal a kéréssel fejezi be, hogy a kormány vegye figyelembe a népgyűlés határozati javaslatát.

Tisza István gróf miniszterelnök, aki a jelenlevő földmivelségi miniszter nevében is válaszolt, kijelenti, hogy elismeri annak az áldozatnak a nagyságát, amelyet az állam és társadalom a szőlők rekonstrukciójára fordított. Ezt kockára tenni semmi esetre sem szabad. Ma, amidőn a rekonstruált szőlők borainak értékesítéséről kell gondoskodni, az a főfeladat, hogy piacokat hódítsunk, de első sorban saját belső piacainkat kell megvédeni. A kormány őszintén reméli az olasz szerződés létrejöttét, de semmi körülmények közt nem feledkezik meg arról, mivel tartozik a magyar bortermelés érdekében. Kéri a küldöttséget, hogy ebben a kijelentésben nyugodjék meg. (Élénk éljenzés.)

Allandó borvásár Budapesten. A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete hordóborértékesítő osztálya keretében a napokban nyílt meg az allandó borvásár a Leszámitolóbank I. számú kőraktárában. Az új vállalatot — mint már jeleztük — a földmivelségi kormány is támogatja, mert célja,

hogy a szőlők rekonstrukciója révén növekvő bortermelésnek allandó piacot biztosítson, a termelők széles rétegének fog hasznára válni. Amellett a fogyasztó közönség, sőt a borkereskedelem is megbízható beszerzési forrást nyer az új intézményben; a nevezett szövetkezet vezetősége feltétlen garanciát nyújt arra, hogy csakis teljesen tiszta s kelőképpen kezelt borok kerüljenek forgalomba. A borvásáron nemcsak a könnyebb asztali borok, hanem kitűnő, fajtiszta pestyenborok is eladás tárgyát képezik 50 liter meghaladó mennyiségben. Oly ter: előknek, kik borait ezen borvásár útján kívánják értékesíteni, készségesen ad meg minden felvilágosítást a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete igazgatósága (Budapest, IX., Csarnok-tér 5).

A kereskedelmi alkudozások Olaszországgal.

Rómából jelentik, hogy a kereskedelmi szerződések megkötésére kiküldött magyar és osztrák megbízottak érkezését június 15 és 25-ike közti időre várják. Az érdekelt kormányok mindkét részről azt remélik, hogy a tárgyalások folyamán sikerül a megbízottaknak oly megoldást találni, hogy a végleges kereskedelmi szerződéseket megkötthessék. Minthogy olasz részről nincs kilátás arra, hogy a parlament még a mostani provizórium tartama alatt, tehát legkésőbb szeptember elsejéig a végleges kereskedelmi szerződést letárgyalhassa, az olasz kormány egy olyan törvényjavaslatot nyújtott be a parlamentnek, melynek alapján a kormány felhatalmazást nyer arra nézve, hogy ugy Ausztriával és Magyarországgal, mint pedig Svájjal kötendő kereskedelmi szerződést a parlament utólagos hozzájárulásával ideiglenesen törvényerőre emelje.

Egyletek, szövetkezetek.

A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége folyó hó 9-én, a Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségében tartott választmányi ülésén Wolf Lipót borászati szakiró alant három indítványt terjesztette be, melyet szerkesztőségünknek közlés végett beküldöttek.

I.

A földmivelségi miniszter úr Ó Nagyméltóságának böles vezetése alatt a legutóbbi időben tanácskozások folytak egy állami tőkerészesedéssel ellátandó Országos mintapince, magyar bortermelők szövetkezete szervezése iránt. Ezen tanácskozás részletei ismeretese s így azokra bővebben kitérni nem óhajtok, amire azonban visszatérni kívánok, azon körülmény, hogy mindezen tanácskozások s az ezekből folyó szervezkedési munkák éle a borkereskedelem ellen irányul. Fájdalom, azon irány, amely a magyar borkereskedelmet létben ingatta meg, újból feléledni látszik. Épp szövetségünk feladatát tűzte s zászlajára írta, hogy a borkereskedő és bortermelő között mesterségesen táplált ellentéteket eltüntetni s e célból egyrészt kereste ama érintkező pontokat, amely ezen egymásra utalt két ágat összehozza, nem kutatva az ütköző pontokat, amely az ellentéteket kiélesíteti, de nem szánálni vannak hivatva s másrészt vasszigorral ügyelt arra, hogy a borkereskedelem a maga szepőlően tisztaságában tartassék fenn s azok, akik e tisztaságon fölött ejthetnének, távolartassanak. Nem zárkozhatik el gondolkodó ember azon meggyőződéses tudat elől, hogy métey van mindenütt, kereskedők és termelők között egyaránt, úgy, amint a legpompásabb kert nem lehet mentes a gyomtól. De ezt kiirtani képezi a jó kertész feladatát s elfogult az, aki kiirtja a gyomot az egyik oldalán s felburjánozni engedi a másikon. A borkereskedelem meggyánúsítása, annak aláasása a termelés é önyére. veszedelmes játék s félt, hogy oly veszedelem érheti az épületet, amelyben gyűjtő anyaggal játszanak leder játékok, aminőt azok, kik e veszedélyes játékot űzik, előre nem láttak, de talán nem is céloztak.

Az, amit ismét csak a borkereskedelem veszedelmére terveztünk, ily eredményben kiszámíthatlan ledér játék. Bizonyos csak egy, hogy az állam belekeveredik oly vállalkozásba,

amely eleve is balsikerrel fenyeget. Azzal tisztában van minden hozzáférő, hogy egy az egész világon rég letárgyalt eszmét akarnak nálunk é szövetkezet létrehozásával mesterségesen új életre élesíteni. De amint bizonyos az, hogy a leghatározottabb orvosi segély sem tudott még egy halottat sem visszaadni az életnek, épp oly kétségtelen, hogy az állami szubvenció, vagy amint ezt tetszőlegesen körülírni óhajlják az illetékes körök: tőkerészesedés s legyen bár garmada, holtan született eszmékbe életet lehelni nem fog s az élőködő, de csenevész csemetét a biztos elpusztulástól megmenteni nem tudja. Akkor, amidőn az általános népoktatás életképes csemetéje állami segély híján tengődésre van kárhoytatva, érthetetlen könnyelműség az állam pénzével segélyezni akarni azt, amire költeni vétek. A borkereskedelem a legégyénibb iparág s annyira a személyhez van kötve, hogy egy szövetkezet lomha szervezetevel azt a pezsgő életet, amely kell hogy minden egyes borkereskedésben lüktessen, azt a közvetlenséget, amely a borkereskedő és vevő között fennáll, pótolni, vagy helyettesíteni akarni meddő vállalkozás; meddő vállalkozásokba pedig egy szegény ország pénzét belevetni nem szabad.

Hiszzen ha az állam pénzt mindenképp vállalkozásokban óhajta elhelyezni, íme szolgálhatunk igen tetszőes eszméjék. A földmivelségi miniszterium által célba vett szövetkezet tulajképp kortermelő borkereskedő szövetkezete és célja a kereskedő közvetítési hasznát lehetőleg leszorítani, a bortermelőnek jobb árat, a borkereskedőnek olcsóbb árat juttatni, állami fedezettel. Szerény nézetünk szerint épp oly jogosult egy állami segéllyel létesítendő Borkereskedők bortermelő szövetkezete. Az állami segély, vagy ha úgy tetszik: tőkerészesedés itt lehetővé tenné, hogy sok millió szőlőmunkás munkabére feljavíttassék egyrészt, másrészt mintaszőlőgazdaságokat lehetne létesíteni a legújabb szerződések beállításával s lehetővé tételnek ez úton is, hogy milliónyi borkereskedőnek olcsóbb bor jusson s mindezt az állam segéllyel, amely megfelelő összeget bocsátana e szövetkezet rendelkezésére is. Igaz, hogy jogosult volna talán azon ellenfelet, hogy a földjáradék ez esetben visszafelődne, de mi részünkről ezt nemzeti szerencsétlenségnek tekinteni éppenséggel nem vagyunk hajlandók.

Tekintettel arra, hogy ami szövetségünket s illetőleg annak ügyvezetőségét nem érte azon kintünető szerencse, hogy a földmivelségi miniszterium kebelében lefolytatott tanácskozáshoz meghívtassék: sajnos, nem voltam azon helyzetben, hogy most változt honmető tervezmet előadhattam volna egy egyesületünk kebelében tervezett szakszerű tanácskozmányban, amelynek eredménye az illetékes körökkel közölhető lett volna. De kerülve a további gúnyolódást, immár komoly indítványt lépek a szövetség igazgató-választmánya elé s pedig indítványozom, hogy küldjön ki az igazgató-választmány egy albizottságot, amely egyrészt foglalkozzék azzal, hogy a szövetkezeti eszmét bevigye a borkereskedelembe Magyar borkereskedők borbevásárlási szövetkezete képbében s másrészt lépjen érintkezésbe a magas kormánnyal, hogy ezen szövetkezeti eszme számára is megnyerje ennek magas támogatását. Kétségtelen, hogy ez e kétségessé alapon nyugvó vállalkozás volna s kétségtelen az is, hogy az állam tőkebefektetése által a Magyar borkereskedők borbevásárlási szövetkezete azon helyzetbe juthatna, hogy a borveleteknél magasabb árat adhatna s sokkal olcsóbb áron adhatna el, mint bárki más s így eleve kizárna minden terhes versenyt, amelyet magyar borkereskedők egymás között ma kifejtteni kénytelenek; de ezen közös egyetértés folytán egy elszigetelt külföldi verseny elleni védekezés is sokkal hatályosabb lehetne. Vegye fontolóra a kiküldendő albizottság, hogy szövetségünknek számos bortermelő tagja van, akiket a bevásárlások alkalmából az őket megillető előnyben kell részesíteni, amint hogy első sorban jönnének figyelembe szövetségünk buröggyökei s borbizományosai is a kifejűndő akciónál. Kétségtelen, hogy e vállalkozás haszonnal járna helyes szervezés esetén s majdnem bizonyosra vehető, hogy az állam által e vállalkozásba fektetendő segélytöke nemcsak hogy el nem veszne, hanem az elérendő nyereség révén előrelátható bő kamatozás, népoktatásügynök érdekében volna felhasználható. Ott, ahol választás van e között s egy vállalkozás között, amely a biztos veszteség esirait hordja magában már keletekésekor: nem kétkelünk, hogy a magas kormány a hasznat hozó vállalkozást fogja előnyben részesíteni; ha pedig, ami ellen szintén nem lehet kifogásunk, mindkettőt, úgy legalább bizonyosak vagyunk afelől, hogy megnyeri a révén, amit elvesztett a vánon.

Ezen indítványomat a választmány komoly s higgadt megfontolásába ajánlva, kérem az albizottság kiküldését.

II.

1. Tekintettel arra, hogy az édesbor kivitelének fentartása és továbbfejlesztése borgazdaságunk kiváló érdekét képezi, miután Franciaország túltérmelésére és Németország versenyképességére való tekintettel a világpiac mai viszonyai közepette csakis csemege- és édesbor termékekben lehetséges mennyiségileg figyelembe vehető borkivitel: mondja ki az igazgató-választmány, hogy az édesbor kikészítése és ennek kivitele a leg gondosabb ápolásban kell, hogy részesüljön. E célból kívánatosnak mondandó ki, hogy a kivitelre kerülő édesborok kikészítőinek elvámolatlan szárított szőlő, valamint adomentes szesz és cukor bocsátaték rendelkezésükre.

2. A kereskedelmi szerződések küszöbön álló tárgyalásai alkalmából azon elv viendő diadalra, hogy ne csak a szabad forgalomból, hanem a kikészítő forgalomból származó küldemények is a megállapított vámtételek s illetve a legkedvezményesebb vámtételnek alapján intézendők el a külföldi vámhivatalok által.

3. A nemzetközi borkereskedelmi emelése céljából s azon célból, hogy ami borkereskedelmünk nagyobb terjedeleme tehessen szert, — ami által a hazai borgazdaság javára a hektoliterre számított csekélyebb haszonnal, (kisebb specifikus nyereséggel) is beérheti az ország határain belül — továbbá a célból, hogy a mi borkereskedelmünk összekötése a vámkülfölddel könnyebben legyen fenntartható és kiterjeszhető: kimondadónak vélem, hogy nem szabad, mint ezt eddig Németország tette, Fiume és Triest szabad kikötőiben összeházasított külföldi borokra az autonóm vámtételeket alkalmazni, hanem keresztlüviendő a tárgyalások alkalmából, hogy ezen coupageok a szerződéses vámtételek mellett vámolandók el, illetőleg a legkedvezményesebb elbánás tőlük ne legyen elvonható; feltéve hogy nem tartalmaznak oly országból származó borokat, amelyek a kiviteli országban (Bestimmungslapd) nem részesülnek kedvezményes vámtételekben. A kivívó kötelessége, hogy a kivívó állam konzulátusának kivanatára felügyeleti jogokat engedélyezzen azon célból, hogy ezek ellenőrizhessék, hogy a kivittel foglalkozó cég (exporteur) tényleg csak legkedvezményesebb országoktól származó árúkat használt fel. Ugyanezen elv alkalmazandó megfelelő értelemben a kikészítő eljárásra is.

4. Minden ilyen küldeményt kísérő okiratokban, amely küldemény nem tisztán belföldi eredetűek, kell, hogy az árú eredete kitüntetve legyen azon arány feltüntetés mellett, amelyben külföldi bor felhasználva lett. A kivívó kivanatára és költségeire a kísérő papirokban kitüntetendő az is, hogy minő származású bor s mily arányban lett ezen összeházasításokhoz felhasználva.

5. Ezen elvi álláspont alól kivenni óhajtanám az édesbor előállítását külföldi bor felhasználása mellett, amely manipulációt Fiume szabad kikötőjében el kellene tiltani, feltéve, hogy az osztrák kormány arra kötelezi magát, hogy ugyanezen rendszabályt lépteti életbe Triest szabad kikötője számára is. Ezen kivételt azzal indokolom, hogy az édesbor kikészítése a szabad kikötőkben ez ideig visszaélésekre adott alkalmat és hogy az édesborral való kereskedést akkor is fenn lehet tartani, ha nyers anyagul belföldi bor alkalmazatik is és végül azzal, hogy ezen borokat a külföldön mint »magyar édesborokat« (Ungarissweinen) adják el, még akkor is, ha a magyar kereskedelem részéről a bevallás a tényeknek megfelelően történik, példáulúlykép: »Szabad kikötőben elvámolatlan külföldi borból és elvámolatlan külföldi mazzola szőlővel előállított édesbor.« Mindenképp követelni lehet tehát, hogy legalább az ezen fényűzési cikk előállításához szükséges bor magyar eredetű legyen.

III.

Indítványozom, hogy illetékes helyen lépéseket tegyen az igazgató-választmány oly irányban, miszerint rendelkezés történjék, hogy a használt hordók csakis bérmentesítve foadtassanak el a vasutak által fuvarozás céljából.

Indokolom pedig ezen indítványom azzal, hogy az üres, használt hordók bérmentes visszaküldése a vevőt terheli a borkereskedelemben divó szokás szerint. Már most igen gyakran előfordul, hogy a vevő ezen kötelezettségének nem tesz eleget s a hordók fuvardíját átutalja az eladóra, aki hordóit akarva nem akarva kiváltani köteles hogy önmagát nagyobb károsodástól óvja meg. A vevő helyett kifizetett fuvardíj visszakövetelése az esetek

legnagyobb részében csak per útján lehetséges, ha ugyan az eladó nem inkább mond le a kifizetett fuvardíjról, annak csekély volta folytán, semhogy perbe keveredjék.

Ennek elejét lehet s kell venni. Kell a fent előadott okokból, lehet pedig a vasuti üzletszabályszabályzat 61. §-a alapján, amely a felvevő vasútnak azt a jogot biztosítja, hogy oly árúnál, amelyek csekély értékűknél fogva a fuvardíjat biztosan nem fedezik, a fuvardíj lefizetése előre követelhető.

Ez hathatós óvoszer a rosszhiszeműség ellen s ha a kereskedelem más ága keresztül vitte azt, hogy használt üres ládák csakis bérmentesítve vétetnek fel a vasutakon szállításra, úgy nekünk kötelességünk ugyanoda hatni a borkereskedelem jól felfogott érdekében.

Ha pedig felhangoznék azon ellenvetés, amely már felhangzott, hogy ezen kényszerintézkedés által a borvevők érdeke sértenék netán, úgy erre csak az lehet feleletünk, hogy a tisztességes úton járó vevő amúgy is ismeri ama kötelességét, hogy a hordókat használat után bérmentesítve küldje vissza; aki pedig ezt nem teszi, az oltalmat meg nem érdemli s ami törekvésünk csak az lehet, hogy a tisztességes vevő részesüljön oltalomban. Ezt pedig indítványommal elérni célozom.

HIREK.

Hymen-hir. Schrettnner Márton, a Teréz-köri Chr bak V.-féle étterem közkedveltségnek örvendő főpincére, Hoffmann Annuska kisasszonnyal, Billovits Ferenc vendéglős bájos sógornőjével, július hó 5-én, d. u. 4 órakor, a terézvárosi templomban tartja esküvőjét. Hosszantartó, zavartalan boldogságot kívánunk a szép frigyhez.

Ezüst menyegző. Valkovits Sámuel vendéglős, a szatmári Kossuth-kerti kioszk és gőzfürdő érdemes bérleje e hó 3-án ünnepelte meg házasságának huszonöt éves jubileumát, hitvestársa Schwartz Juliánával. A közbecsülésben álló házaspárt ez alkalommal a jó barátok és ismerősök közötti számosan gratuláltak.

Rendkívüli közgyűlés. A székesfővárosi kisvendéglősök és korcsmárosok e hó 21-én, kedden, délután fél 3 órakor a Tavaszmező-utca 27. sz. a. Doktor László-féle vendéglőben tartandó rendkívüli közgyűlésre ez úton is felhívjuk a tisztelt tagtársak figyelmét és a tisztikar és választmány választására való tekintettel, a tagtársak pontos megjelenését mindnyájunk érdekében kérjük.

Óvás! A tek. Főnök urak és Pincérek figyelmébe. A »Neues Pester Journal«-ban olyan hirdetés jelent meg, melyet minden pincér a legnagyobb főlháborodással kell, hogy visszautasítsa. Hirschhorn Samu, egyike azoknak a hienáknak, akik ellen évekig küzdöttünk, felüti fejét s hirdetni merészeli, hogy csakis a »Magyar Országos Pincér-Egyesület« tagjait helyezi el. Amikor ezen impertinens eljárás fölött a legnagyobb főlháborodásunkat fejezzük ki, óva intjük az igen tisztelt főnök urakat s tagjainkat is, ne üljenek fel e perfid hirdetésnek! Azt táján ki sem kell jelentenünk, hogy mi se Hirschhorn, se másnevű ügynököknek engedélyt nem adunk egyesületünk nevének beszennyezésére s megtettük ellene a megtorló lépéseket. Igen tisztelt Főnök urak! Kérve-kérjük Önöket, pártfogolják továbbra is egyesületünket, ne szolgáltatassák ki a pincérséget újra az ügynökök karmainak; fordúljanak bizalommal hozzánk, támogassanak hennünket abban a nemes törekvésünkben, melynek egyedüli célja a főnök urak és a pincérség közötti jó viszony fentartása. Kollégák! Pincérek! Ime láthatjátok, erre vezetett az egyesületünk belbékéjét széttroncsolással veszélyeztető személyes surlódás és hajszal! Ez az eredménytanítson meg mindnyájunkat tisztán látni, vállalva, egyesített erővel dolgozni, féltetve a személyeskedést, elvekért, a pincérség jó-

voltáért küzdeni! Kartársak! Tartsa minden önértetes pincér kötelességének messze elkerülni az ügynököket! A Magyar Országos Pincér-Egyesület Igazgatósága.

A tilalom. Az Arteaia Szikvízgyár r.-t. f. évi április 17-én kelt levelében helyt adott a kisvendéglősök ipartársulata által emelt azon panasznak, hogy vízkihordó ügynökei magánosok részére vizet szállítanak, s fölkérte a társulatot, hogy hasonló szállításokat hozza tudomására s egyúttal megtiltotta ezen szállításokat személyzetének. Ezen tilalom dacára f. hó 8-án nevezett részv.-társ. 23. számú kocsiával járó alkalmazottja egy láda vizet a József-utca 71. sz. a. egy magánfélnék eladott. Az ipartársulathoz újabban érkezett feljelentés alapján e tilalom ellen vétőt feljelentette s most érdeklődéssel várja, hogy nevezett társaság mily úton fog érvényt szerezni tilalmas rendeletének.

Magasrangú vendégek. A kelenföldi vasuti vendéglősnek, Hecker György kartársnak, a király-utcai »Fekete bak«-hoz címzett nagysörccsarnok tulajdonosának, Hecker Alajos, a kisvendéglősök ipartársulata leendő elnökének testvéröccsére, f. hó 15-én magasrangú vendégeket tisztelhetett helyiségében. Ő cs. és kir. fensége Frigyes főherceg megérkezésekor $\frac{3}{4}$ 8 órára megrendelte a vacsorát, melynek kellemes élvezése után 9 órakor ismét szalon-kocsijába szállt, melylyel a vonat Baranya felé, a főherceg birtokára folytatta útját.

Kirándulás. Oppenheim E. és H. budafoki borkenyékeskedő részéről annak közlésére kértünk fel, hogy a fővárosi vendéglősök és korcsmárosok hetenkint 15 személyből álló csoportokban szülőjébe kiránduljanak. E kiránduláson résztvenni kívánók óhajukat a kisvendéglősök ipartársulatának helyiségében, vagy szerkesztőségünkben jelentsék be, hogy a vendéglátó Oppenheim úr a szükséges kocsikat díjtalanul rendelkezésre bocsáthassa. Megjegyzendő, hogy e kirándulásokon a résztvevők díjtalan ellátásban részesülnek.

Halálra ítélt cigányok. A pozsonyi törvényszék három napi tárgyalás után Lakatos László, másképen Granca Csuri ujbarsi születésű vándorcigányt, aki 1901. augusztus 8-án a csehországi Éger mellett fekvő Liebenau községben Beer György korcsmáros és nejét fejszével agyonütötte s a szobából 200 korona értékű pénzt és egy ezüstórát elrabolt, az elkövetett két gyilkosság és rablás büntetése miatt halálra ítélte. Lakatos László már az aranyosmaróthi törvényszék által halállal végződő súlyos testi sértésért hat évi fegyházra van ítélve, de az ítélet még nem jogerős. A törvényszék a védő kérésére kegyelmi tanácscsá alakult át.

Hamis váltók. Vácon néhány hét előtt Marossy Dénes fiatal borkenyékeskedő százezer korona passzívával csődöt kért maga ellen. A váci társaságban mindenütt kedvelt fiatal kereskedő csődbejutása nagy szenzáció volt s mindenki tudta, hogy Marossyt az anyagi erején fölül vállalt üzletei teiték tönkre. Így Budapesten is nem kevesebb, mint tizenkilenc kocsmája volt, melyeknek házbére is föl-emésztette a jövedelmet. Most, amidőn a csőd lebonyolítására megkezdődött, a hitelezők közt nagy rémületet keltett, hogy egy csomó hamis váltót mutattak be. Anthony Endre, a cég könyvvizsgálója erre Kálló Antal rendőrkapitány előtt vallomása jelentkezett s a fővárosban működő bünszövetkezetről rántotta le a leplet. Marossy ugyanis még a csőd előtt, hogy fizetési kötelességeinek eleget tegyen, megbízta könyvelőjét, hogy pénzügynökök útján pénzt szerezzen. Anthony a fővárosba jött s a középponti városháza épületében levő kávéházban több pénzügynök

kel tárgyalt, akik közül egy Svarc Mór nevű hajlandó volt a pénzt megszerezni, Svarc másnap egy 3000 koronás váltót hozott, amely Chlöbl József és neje Albertfalvai jómódú földművesek voltak aláírva s ezt egyik pénztintézetnél minden szó nélkül kifizették. Mikor ez a pénz is elfogyott, Svarc újabb váltókat hozott és pedig egy 2500 és egy 4000 koronás, melyen szintén az első jótállók nevei állottak s amelyeket a budapesti pénztintézeti ki is fizetett. Svarc megelégedett tíz százalékos provizióval s szolgálatait továbbra is följárta. A váltók lejártak, Marossy csődbe jutott s Chlöblnek egymásután mutatták be a váltókat kifizetés végett. A megrémült parasztgazda mindegyikre kimondotta, hogy azok hamisak, ő és felesége egyet sem írt alá. A váci rendőrség most megkereste a fővárosi rendőrséget, hogy a pénzügynököt, aki a váltókat hamisította, nyomozza ki.

Leégett község. Eperjesről írják, hogy a sárosvármegyei Alsószalók községben június 7-én óriás tűzvész pusztított. Hatvanhárom lakóház, amelyek közül csak kilenc volt biztosítva, 263 gazdasági épület, 32 darab szarvasmarha, 46 darab sertés és az összes gazdasági eszközök a tűz martalékává lettek. Tizenegy súlyos sebesült gyógykezelés alatt van. A szegény nép ruházat és élelem nélkül van s a legnagyobb nyomornak néz elébe. Míg a kormány és a vármegye segítsége megérkezik, a környékbeli falvak küldenek élelmiszerket, hogy szomszédaikat az éhinségtől megmentse.

Leleplezett szélhámós. Libetbányáról írják nekünk: Június 6-án egy uriasan öltözött fiatalember jött ide kocsin, amelyet Zólyombrezón fogadott föl napi tizenöt forintért. Számos községben járt az idegen s állatorvosnak adta ki magát. Minden házba bement, megvizsgálta a teheneket s minden egyes szarvasmarháért tíz krajzárt kért és kapott a gazdáktól. Itt betért egy kocsmába, míg kocsisa künn maradt a bakon. Arra ment Tornay Gusztáv csendőr, aki aztán beszédbe ereszkedett a kocsissal. Az idegen gyanus volt előtte s igazolásra szólította föl. Ekkor kiderült, hogy nem állatorvos, hanem egy régen keresett szélhámós, aki hasonló módon már az egész országot végig csalta. A csendőr letartóztatta.

Olaszország herdóbor-kivitele ez év január-március hónapokban 287,591 hektoliter telt, 9,001.671 líra értékben, vagyis 268.814 hektoliterrel, illetve 8,606,984 lírával volt kevesebb, mint az elmúlt év hasonló időszakának kivitele, mely 556.405 hektoliterre rúgott, 17,608.655 líra értékben. Olaszországnak a monarkhiába irányuló herdóbor-kivitele január-március hónapokban az olasz hivatalos külforgalmi statisztika adatai szerint 59.703 hektoliter telt, az elmúlt év azonos időszakában kivitt 235.347 hektoliterrel szemben.

Drágul a bor. Triestből azt jelentik, hogy Istriában drágul a bor, ami ennek a következménye, hogy az olasz borvámklauzult nem újítják meg. Dignanóban a közönséges bor piaci ára hektónként 26 koronáról 40 koronára emelkedett.

Méreg a peccenyében. Párisból jelentik: Az egyik vásárcsarnokban a rendőrség a minap több ezer darab megmérgezett baromfit foglalt le és semmisített meg, a baromfi-kereskedők ellen pedig megindította a bünyefenyítő eljárást. A baromfi-kereskedő ugyanis hogy a már leölt, de el nem adott baromfit a romlástól megóvják, a vásárcsarnok bezárása után befecskendezték szublimátoldattal. Ebből aztán nagy szerencsétlenség származott. Akik a mérgezett baromfi húsból ettek, mind megbetegedtek, többen meg is haltak. Az áldozatok között van Laubespín

Leó gróf, Dela Guiche márkiné és még többen. Valamennyinek szublimát-mérgezés okozta a halálát. Ez feltűnt, a rendőrség vizsgálatot indított s így jött rá a baromfi-kereskedők gonosz manipulációjára, akik közül egy csomót letartóztattak.

Milyen lesz a gyümölcsstermés? Míg a szárazság miatt a gazdasági növények itt-ott igen silány termést ígérnek, az illetékes helyre érkező jelentések szerint az ország számos vidékén nagy gyümölcsstermés várható. Ez arra indította Tallian Béla főművelésügyi minisztert, hogy a gyümölcsértékesítés dolgában már eleve több intézkedést tegyen. Így abból az okból, hogy a kisgazdák selejtesebb gyümölcsöknek, melyeket friss állapotban nem adhatnának, földolgozására gyümölcs-szesz-kazánokat, aszalókat, cide-malmokat és sajtolókat szereztetett be és ad ki használatra. Mindezeket községek, szövetkezetek és egyesületeknek június 31-éig kell kérniük. Nagyobb szilvatermelő vidékekre hajlandó a miniszter francia Casenyl-féle aszalókat ajándékképpen engedélyezni, ha a községek, mint amelyeknek egyedül adja a miniszter ezeket az aszalókat, kötelezik magukat a felállítás két-háromszáz koronára terjedő költségeit viselni. A jó gyümölcsstermés következtében előreláthatólag a gyümölcskivitel is jelentékenyen emelkedni fog, úgy, hogy a Máv. gyümölcs-szállításra szolgáló kocsiberendezései minden valószínűség szerint nem lesznek elegendők. A magyar élelmiszerszállító részvénytársaság ez okból saját költségén száz ilyen berendezést készíttetett, amelyet a szükséghez képest üzletfelei rendelkezésére bocsát.

ÜZLETI HIREINK.

Guth József, az Országos Casino és Városi Kioszk évek során át volt derék és szorgalmas főpincére megvette Novák Ferenc Keresi-ut 61. sz. a. vendéglőjét s azt e hó 10-ike óta ügyes szakavatottságával tovább vezeti.

Kerekes György vendéglős a Liliom-utca 10. sz. alatt megvette a volt Schmauder-féle korcsmai üzletet, melyet e hó 1-én megnyitott.

Wilhelm Anna megvette a Dob-u. 89. sz. alatt a volt Kurcz-féle vendéglőt és azt e hó 11-én ünnepélyesen megnyitotta. A jó vendéglőt ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

Grosz J. megvette Wéwer József Nagymező-utca 26. sz. alatt a fővárosunkban közismert »Eldorádó Borozót«. Azon reményben, hogy Grosz J. úr oda fog hatni, hogy a n. é. közönségnek úgy mint elődje, a legjobb minőségű tüzes és vérmes bel- és külföldi szőlőcseppeket kiszolgálni fogja, új vállalatához sok szerencsét kívánunk.

Helyváltások. A Teréz-körtüi Chromok-féle étterem főpincéri állását Schrettner Márton tölti be. Ugyanitt éthordók Nagy Mihály, Lahmann János és Pehőczy Nándor. — Magel Gyula fizetőpincér Kassáról a bártfai Hungaria-szálloda főpincéri állását foglalta el. — A budai Rapszky-féle »Erzsébet-kávéházban Lakner János a főpincéri, Szabó Sándor éjjeli főpincéri-állást tölti be: Lacza Gyula, Fekete János és Falatkay Győző felszolgálók, Unger András tekeőr. — Kovatsik István a szegedi Tisza-szálloda éttermében az éthordói állást elvállalta. Markovics Lajos a nagyváradi Zöldfászálloda szobapincérévé lett. — Nagy Árpád laszalmári Károlyi-szálloda főpincéri állását foglalta el. — Trenk Adolf a szatmári Erzsébet-kávéház főpincéri állását tölti be. — Kondor Károly a szatmári Pannonia-kávéház reggeli felszolgáló-pincére. — Weisz Sándor a szatmári Európa-étterem főpincéri, Köstner József éthordói és Máté Bálint a borfiú állást tölti be. — Bálint Lajos az 1898. év óta az alvácai fürdő vendéglőjének minden nyári évadon főpincére, a főpincéri állást a jelen évadban ismét ott tölti be. — Unterreiner Vince, a Tusnádfürdői »Gyógyterem« főpincéri állását foglalta el. — Bogdár Károly a kassai Széchenyi-sziget kioszkjának főpincéri állását tölti be. — Babista

József a margitszigeti Kaps J. fogadójának hosszabb időn át volt szobafőpincére a városligeti »Fővárosi pavillon« nagyvendéglős főpincéri állását foglalta el, míg a fizetőpincéri állást mellette: Fábos Ödön tölti be. — Talay Pál, a szatmári honvéd-sörccsarnok és étterem főpincéri állást tölti be. Ugyanitt éthordók Kövesi Károly és Halabás József, borfiú Tencsi István. — Garger Pál a szatmári Pannonia-szálloda étterme főpincéri állását foglalta el. — Wolf György a Hévízi »Mexikó« vendéglős főpincéri állását foglalta el. — Kementzey Károly Tacsai-fürdőn a Pösch »Korona«-szálló főpincéri állását foglalta el. Ugyanitt a Jellasits-féle vendéglős főpincéri teendőit Weber Károly látja el.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK.

Aki kétszer halt meg. A hontvármegyei Sztinyató községben mar régóta betegeskedett Szikora Adolf kohómunkás. A minap nagyon rosszul lett s utóbb olyan merev görcsöt kapott, hogy mindenki halottnak hitte. Eljöttek hozzá az atyafiai, elsírták annak rendje és módja szerint kiterítették, aztán este felé magára hagyták. A halottnak hitt ember azonban éjjel egyszerre csak magához tért a koporsóban. Rémülten látta, hogy mi történt vele s bár nagyon gyöngye volt, mégis kímálszott a koporsóból és lefeküdt az ágyába. Másnap reggel az atyafiak is nagyon megrémültek, amikor látták, hogy a halottnak hitt és kiterített ember ismét az ágyában fekszik és él. Ez az élet azonban nem sokáig tartott, a szegény kohómunkás harmadnapra csakugyan meghalt.

Az ikrek. Ennek a hónapnak hetedikén olyan családi ünnepséget ültek Kanadában, Hillsdale városkában, amilyen aligha volt meg a világon. Ezen a napon töltötték be a nyolcvanadik életévüket De Bow Rikárd, János és Deborral, férjezett Donald Mártonnal. Ezelőtt nyolcvan esztendővel történt, hogy De Bow Vilmos hillsdalei lakost hármassal ikrekkel örvendeztette meg a gavallér gölya és ime mind a három testvér megmaradt, jó egészségben meg érte a nyolcvan esztendőt. Erre a példátlan születésnapra az egész városka ünnepi díszet öltött, a házakat föllobogózták; a De Bow familia teljes számban összegyülekezett. Voltak szépen, mert az ünnepeltek mind a háromjának vannak már nemcsak unokáik, hanem dédunokáik is. A három testvér egyik se valami jómódú, gyűjtést rendeztek tehát a számukra és több, mint húszezer koronát szedtek össze. Az ünnepségen megjelent a kanadai szenátus legöregebb tagja, a százegyesztendős Warks szenátor is.

A királyné »viselt« ruhái. Mint a párisi »Femina« írja, nincs asszony Európában és alkalmasint Amerikában sem, akinek annyira temérdek gyönyörű ruhája volna, mint Margy királynénak, Umberto király özvegyének. Az özvegy királyné ma se vesz föl egy ruhát többször, mint legfőlebb ötször, legyen bár ez a ruha még olyan drága és gyönyörű is. Az így »elviselt« ruháit aztán a komornáinak ajándékozza, akik mind meggazdagodnak az özvegy királynénak ebből a jó tulajdonságából. A ruhákat ugyanis eladják gazdag angol, francia és amerikai asszonyoknak, akik a királyné köntöséért szívesen fizetnek még többet is, mint amennyibe az újonnan kerülne. Egyet azonban mindig leszed az özvegy királyné a ruháról, mielőtt elajándékozza: a csipkét. Szenvedelmesen szereti és gyűjti a csipkét; az övé a világ legdrágább csipkekeszkenője is, amelynek az értékét 150,000 frankra becsülik. Ez a finom lengesség olyan könnyű, mint a hab és összegyűrve befér egy aranygolyócskába amely nem nagyobb egy mogyorónál.

Általános közhasznú rovat.

Milyen lapokat olvassunk?

„Szeged és Vidéke”. — Politikai napilap. Az Alföld legnagyobb, legterjedelmesebb napilapja. Megjelen napjában kétszer. Előfizetési ára az esti kiadással együtt egész évre 28, negyedévre 7 korona. A reggel megjelenő lap 24 korona és negyedévre 6 korona. Szerkesztőség: Szeged, Károly-utca 10. Kiadóhivatal: Schulhof Károly könyvkereskedése.

Komáromi Lapok. (Komárommegyei Közlöny). Dánántól legrégebb lapja, megjelenik minden szombat... Előfizetési ára: Egy évre 10 kor. Negyedévre 2 kor. 50 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Komárom, Megye-utca 313.

„Balatonvidék”. Politikai hetilap. A Balaton és Keszthely és vidéke közkezdvelt lapja. Előfizetési ára: Egy évre 10 korona, félévre 5 és negyedévre 2.50 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: — buda laprendelés, hirdetés, megbízás stb. intézendők — Keszthely, volt gazdasági tanintézet épülete.

Debreceni Független Ujság. Politikai napilap. A hajduvidék legterjedtebb lapja. Szerkesztői: ifj. Móric Pál. Előfizetési ára: Egy évre 18 korona, negyedévre 5 kor. 50 fill. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, piac-utca 47. és 42. szám.

Adás-vétel.

Az alábbi hirdetések címei lapunk kiadóhivatalában (József-körút 13.) Umlauf Miklós ural tudhatók meg.

Kereslet:

Szálloda vidéki nagy városban, 10—20 szobával, kávéházzal, étteremmel megvételre kerestetik.

Beszálló vendéglő nagyobb községben megvételre kerestetik.

Kávéház, szolid és életképes üzlet, vidéki forgalmas városban, megvételre kerestetik.

Kisebb szálloda, elsőrangú, vasutközlekedéssel, kisebb vidéki városban, megvételre sürgősen kerestetik.

Nagy szálloda, elsőrangú üzlet, bérbe vételre kerestetik a fővárosban vagy vidéken.

Kínálat:

Kávéház Délmagyarország legnagyobb városában, ahol a törzsvendégektől napi forgalom 70 frt., szép árnyékos kerttel, 3 vendégszoba és kis restaurációval egybekötve. Jelenlegi tulajdonos 8 év óta bírja. Házbér 1600 frt. Ára 7500 frt., átvételhez elég 4000 frt. Az üzlet nagyobb vállalat miatt eladó. Elsőrangú és szigorú szolid üzlet.

Fényes jövőt biztosító vendéglő a főváros legforgalmasabb körútján, közel a pályaudvarhoz 1700 forintért, berendezéssel együtt eladó.

Budapesten a nyugati pályaudvar közvetlen közelében egy kitűnő napi forgalmat csináló vendéglő fontos családi körülmények miatt — 600 forintért sürgősen eladó.

A főváros egyik központjára szolgáló nagy élénk-forgalommal bíró út elején, egy régen fennálló és állandóan sokat jövedelmező vendéglői üzlet eladó vagy elszámolásra átadandó.

Egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő tetőtől talpig új berendezéssel ellátott vendéglő a székesfőváros közepe közepén fontos családi okok miatt azonnal eladó.

Határszéli nagyforgalmú város központján fekvő kávéház, kereskedelmi kaszinóval családi körülmények miatt el- vagy átadó.

Nyáron-Télen. Egyforma s nagy forgalmat csináló vendéglő a főváros alkalmas pontján — más városban üzlet vétel miatt átadó.

Legelső közlekedési útján a fővárosnak, a központi pályaudvarhoz közel sarok vendéglő, étterem állandó jó menetel eladó.

280- és 300 forintért a főváros külterületén tisztes-séges megélhetést és megfelelő jövedelmet biztosító koremai üzletek azonnal átvehetőek.

Jó karban levő két ajtó s jégsezekrény, Tóth Károlynál, Práter-u. 29. sz. a. azonnal eladó

Uj Gramophon mely a kisvendéglősök bálján lett bemutatva és kitüntetve, olcsó áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Jó karban levő Gramofon 80 koronáért azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Bor. 30 hektoliter Muskatály, 3 éves, 20 hektoliter Rizling, 3 éves, 16 hektoliter Rizling, 6 éves, palackkérett, olcsón eladó.

Szálloda, kávéház, vendéglő vidéken bérbe s eljegyzésben. Vevők, bérlők forduljanak teljes bizalommal hozzám, amennyiben cégom lelkiismeretes és pontos kiszámlálásom által a n. é. közönség teljes megelégedését kiérdemelni.

Vendéglő, kávéház elszámolásra, bérbe, s eladásra, kisebb-nagyobb szabású üzletek a főváros és környékén nagy választékban elő vannak jegyezve. Az elszámolási üzleteknél készpénz óvadékkal nem közvetíték, csak az átvett ital után járó esetleges kifizetését.

Vendéglő, általánosan elismert régi jó üzlet, amelyben a jelenlegi tulajdonos 7 éven át a rossz viszonyok mellett szép kis vagyonot szerzett, előnyös feltételek mellett eladó. **Olcsó házbér.**

Vendéglő, jó és forgalmas helyen, ahol a konyha jó árak mellett erősen megy, előkelő vendégek által látogatott üzlet, erős italforgalom, bárkinek melegen ajánlom, ezen ritka alkalmi üzlet átvételéhez 3000 forint okvetlen szükséges.

Kávéház, nagyobb szabású, a fővárosban közismert jó nappali és éjjeli üzlet, tulajdonos súlyos betegsége miatt igen előnyös feltételek mellett eladó.

Kávéház nagy vidéki városban, ahol sok tisztviselő és katonatiszt törzsvendégek, előnyös feltételek mellett eladó, vagy egy közismert szakembernek bérbe adandó.

Szálloda vidéki nagyobb városban, étterem, kávéház, 12 vendégszoba, szép lakás, kocsiszin, nagy kerthelyiség s veteménykert házzal együtt vagy eladó vagy bérbeadó.

Ház Rákossfalván halálesett miatt, előnyös feltételek mellett, eladó.

Wagner-féle egyszóves sör-apparátus, egészen új, azonnal eladó. Keval Ignácnál, Budapest, Lónyay-utca 27. szám.

Vendéglő, elegáns berendezésű, erős menetelű üzlet, Erzsébet-körzton, olcsó házbérrel, előnyös feltételek mellett eladó. Évi forgalom 24,000 frt.

Vendéglő a fővárosban, közismert üzlet, amelyen csak minden 30 évben egyszer van eladásra kínálva, a legutolsó évben is 80,000 forint forgalmat ért el, üzlettől való visszavonulás miatt kedvező feltételek mellett megvehető.

Vendéglő, forgalmas helyen, szép kerthelyiséggel, téli tekepályával, légszusz-világítással, elutazás miatt igen olcsón azonnal vagy augusztus hó 1-jére eladó.

Vendéglő, kaszárnyával szemben, malmok, gyárak és országos vásártér közelében, kimutatható más vállalat miatt eladó.

Kávéház, a Külső Soroksári-úton, kisebbszerű, jó forgalmú üzlet, ahol a billárd jövedelmez a házbért, családi körülmények miatt 450 forintért sürgősen eladó.

Vendéglő kávéházzal egyben, forgalmas, nagyobb vidéki városban, a pactedren fekvő helyiséggel, amelyet tulajdonos 31 éven át bírja és vezet, előregedés miatt a házzal együtt 26,000 forint vételárral, 15,000 forint teherrel, eladó. Csak keresztényi vallású reflektálhat.

Hazai beszerzési források.

Csögl János

első „pécsi” hordógyára, Indóház-u. 21. Hordógyártmányok borkereskedők, sör- és szeszgyárak részére a legutányosabb árak mellett.

Pécsi „Ujsörgyár”

a vidéken legnagyobb és legmodernebbül berendezett sörgyár. Söre vetekedik a kőbányai gyárak sörével. Cím: Pecs, Mohácsi-országút 20.

Meghívó

a budai „Halász-Csárdá”-hoz oimzett vendéglőkerthelyiségebe. I. ker., Fenérvári út I. sz. (Ferenc József-hidon át).

Teljesen és ujonnan berendezve, kitűnő Polgári sör, valódi Világosi hegyi borok.

Naponta szegedi Halászié, kirántott Hal és egyéb magyar ételek kaphatók.

Minden vasárnap, hétfőn, szerdán és pénteken a hírneves „Nuncsányi Illés és fia” fognak hangversenyezni.
Becses pártfogását kérve
Tisztelettel
Németh Nándor
vendéglős.

Szállodai üzletvezető és könyvelő,

ki ezen minőségben már több elsőrangú szállodában működött s igen jó bizonyítványokkal rendelkezik s több nyelvet perfect folyékonyással bír szóban és írásban, állást keres. Hasonminőségű állásokon kívül elfogad fürdő gondnok vagy igazgatói állást, melyeknek betöltésére széleskörű ismeretek és gyakorlati tapasztalat képesítik.

HÉVIZI GYÓGYFÜRDŐ

Keszthely vasuti állomás.

Kénes Héviz (megnyitás május 1-től szeptember végéig) iszapkorpával.

Világszerte ismeretes fürdő; gyógyulást nyújt csúsz, köszvény, csont-izület és közbántalmaknál csonttörés, csontszú, Nueralgia (ischias) görvéllykór oly eseteinél is, amelyek már sehol sem voltak gyógyíthatók. Maszirozás, maszirozó terem hozzáértő maszirozóval.

Prospektust kívánatra ingyen küld
A fürdőigazgatóság.

T. Étlapíró Uraknak

legmelegebben ajánlom a Berkovits-féle legjobbnak elismert **Hektográf-lapokat** és **tentákat minden színben**, mely sok időt és munkát megtakarít. Éttermekben nélkülözhetetlen, mivel ezen Hektográf-lap mindkét oldalon többször használható s egy eredetiről 100 120 másolat kapható. Lehuzás után e Hektográf-lap a lemosás is nélkülözi, mert olaj-ítató közle szelvé s ez olaj-ítató s tentát teljesen magába szívja. Kimoshatatlan ruhajelző festékek és Schapirgráph tekerosek minden nagyságban.

Berkovits Károly

Sokszorosító-készülékek — Hektográf-raktár
BUDAPEST, VII. Síp-utca 11.

Árjegyzék bérmentve.

A világhírű francia

Delbeck & Co.

reimsi pezsgőborgyár
és a müncheni Hofbräu

magyarországi fölerakata.

Válogatott fűszerárúk, mindennemű bel- és külföldi csemegék, magyar és francia pezsgő-borok rum, thea, liqueörök, sajt, vaj, kassai, prágai, sonka, felvágottak, gyümölcsök stb. raktára.

BRÁZAY KÁLMÁN-nál
Museum-körút 23.

A hazai fürdők, kirándulók, fogadók, vendéglők és kávéházi üzletek, valamint az ajánlhatóbb cégek és beszerzési források.

UTMUTATÓJA.

Ezen rovatban mindazoknak, akik a lapot egész évre fizették elő, három sorig terjedő hirdetését egész éven át díjtalanul közöljük. A három soron túl terjedő hirdetés minden szövege 4 fillérbe kerül. Nem előfizetőknek ez a hirdetés egész évre 16 korona, felévre 9 korona és negyedévre 5 korona és minden további szó 8 fillér.

Budapest. *Tarant Prokób* »Stefánia«-szállodája. VII., Murányi-utca 53. A keleti pályaudvar közelében. Olesó szobák.

Albert Viktor vendéglője, Röck Szilárd-utca 10. A vidéki főpincérek találkozóhelye. Olesó magyar konyha, kitünő borok.

Schuster Hugó éttermei (volt Plasztikon) Andrásy-ut 65. Elsőrangú éttermek és söröző helyiségek. — Ered. beszerzett tiszta italok. — Jutányos árak.

Rapszky Zsigmond kávéháza I., Döbrentey-tér 6. szám. Elsőrangú, legújabb kávéház.

Klecker Alajos vendéglő és éttermei. — Teréz-körút és Kempner-utca sarkán — Termelőktől vett tiszta borok, magyar konyha.

Vámos Dezso »Hazám« kávéháza, József-körút 1. Népszínház-utca. Elsőrangú nagy éjjeli mulató separé egy óráig zene.

Várady József nagy étterme nyári és téli kerttel az általánosan ismert volt Lantos-féle, Teréz-körút 28. szám.

Lakatos Gyula Röck Szilárd-utca 23. Nagy sörcsarnok és éttermei. Jó balatonvidéki borai és kitünő magyar konyhája elragadtatja a közönséget.

Nagy Lajos elsőrangú, lelegegánsabban berendezett kávéház, Soroksári-utca 13. sz. a.

Schreiber Hugó (Boulevard) kávéháza, Váci-körút 24. — Nagy kávéház. — Az V—VI-ik kerületi elők. közönség találkozó helye.

Ulits Lőrinc »Árpád«-kávéház, Erzsébet-körút és Dohány-utca sarkán. A fővárosi és vidéki főpincéri-kar találkozó helye.

Commerce-Kávéház, Tulajdonos Petrovits György, József-körút és Baross-utca sarkán. Elsőrangú kávéház.

Fellegi Ede »Elevátor-kávéháza« Ferenc-körút, Elsőrangú kávéház, esténként zeneestély.

Kisfaludy-kávéház, Tulajd. Almásy Károly Teréz-körút és Szondy-utca sarkán. Elsőrangú kávéház.

Medikus-kávéház, (Kmetty Lajos tulajd.) Üllői-uton a klinika mellett. Elsőrangú kávéház.

Szabaria-kávéház (tul. Grünfeld Gyula). Dohány-utca és Nyár-utca sarkán. Üzleti társak találkozója.

Arad. *Hungária-kávéház*, (Skergula Istv. tulajd.) Előkelő kényelemmel berendezett és Arad legnagyobb kávéháza a központ.

Kolbaj István »Vadászkürt«-vendéglője és sörcsarnoka, Magyaros konyha, termelőktől vett valódi borok.

Grünwald Simon Korona-kávéháza, Árpád-tér 2. A pincérség régi találkozója. Egész éjjel nyitva, olesó árak.

Radó I. Fiume-kávéháza a Szabadság-téren. Elegáns kávéház, a helybeli üzleti kartársak látogatják.

Japán-kávéház (Molnár Zsigmond tulajdonos), Fényes berendezésű keleti kávéház a városházzal szemben. Az elite-pincérkar találkozó helye.

Kass Béla éttermei és sörözője a Szabadság-téren. Termelőktől vásárolt tiszta borok, olesó konyha.

Balaton-Berény. *Fehér Sándor* »Magyar Tenger« szállodája. A Balaton partján. Pompás terasz-vendéglő a parton, szép kilátás, olesó árak.

Bares. (Telep.) *Hoffmann és Krausz* »Garni«-szállodája az állomás mellett.

Csáktornyai. *Friedl J.* Zrinyi-szállodája. Magyar konyha és termelőktől vett borok.

Weiss Lajos »Otthon« kávéháza a város központján.

Horváth Géza »Aranybányá«-szállodája. Étterem, polgári szoba (söröző). Olesó magyar konyha.

Eszék. *Bohus M.* vendéglője a központ. Magyaros olesó konyha, tisztán kezelt, valódi jó borok.

Győr. *Acél Miksa* Kisfaludy-kávéháza, a városházzal szemben.

Büchler Lukács. Sarkánylyuk-vendéglője. Termelőktől vett borok, olesó konyha.

Fehér Hajó szálloda (Meixner Mihály tulajdonos). Elsőrangú szálloda, étterem, sörözők — szemben a városházzal.

Hungária kávéház, (Kuster Géza tulajd.) Elsőrangú kávéház a Baross-utcában.

Nemeth Ferenc »Erzsébet«-kávéháza, A helybeli és vidéki vendéglős és pincér urak találkozója. Olesó árak.

Prückler Mátyas »Arany postakürt«-vendéglője, Deák Ferenc- és Árpád-u. sarkán; Balatoni borok, olesó konyha.

Schuch Ferenc vendéglője, Arany János-utca. Helybeli pincér urak borozója.

Hévíz. *Póca János* »Mexiko«-vendéglője. Télen-nyáron át nyitva. Olesó vendéglő, termelőktől vett borok.

Kolozsvár. *Fekete L.* vendéglője a »Vig magyarhoz«. Olesó magyar konyha, a Kolozsvárt megforduló üzleti kartársak kedvelt vendéglője.

Gráf János vasuti vendéglője. A kolozsvári közönség kedvelt kirándulója. Termelőktől vett erdélyi borok.

Grim A. »Budapest«-kávéháza, az üzleti kollegák találkozóhelye.

Grand-kávéház, (Gyártás Dezso tul.) Elsőrangú kávéház. Kolozsvár központján.

Hungária-kávéház, (Roth A. tulajd.) Vidéki üzletemberek találkozója.

Központi szálloda, (Nagy Gábor tul.) A város központján. Elsőrangú fogadó; étterem és kávéház.

Korona-kávéház, (Heiman tulajdonos.) A vidéki pincér urak látogatója.

Körmend. *Heigl Ignác* »Kulesos«-vendéglője, Kulesos-utca. Termelőktől vett jó borok, olesó konyha.

Neubauer János »Magyar Király«-vendéglője. Balatonmelléki jó borok, olesó magyar konyha.

Scheck Ignác »Korona«-szállodája a város főhelyén. — Étterem, söröző, kávéház.

Komárom. *Iff. Kass Gusztáv* »Magyar király«-szállodája. Előkelően berendezett fogadó a Dunaparton.

Maitz Rezső »Vigadó«-éttermei. Étkező és sörházi helyiségek, kitünő italok, olesó magyar konyha.

Kis-Cell. *Várlaky Béla* »Hungária«-szállodája, előkelő berendezésű fogadó, étterem, kávéház.

Horváth József, »Uj kávéház.« A helybeli elite-közönség találkozóhelye.

Kaposvár. *Mester J.* »Zrinyi«-vendéglője, az állomás mellett. Magyar borok, olesó konyha.

Löbl Mihály és fia vendéglője a főutcán. Olesó magyar konyha, termelőktől vett borok.

Józsi-kávéház, (Tul. Braun József). Rózsá-utca, szemben az indóházzal. Egész éjjel nyitva.

Pelemann Péter vasuti vendéglője. A városi közönség találkozója. Magyar konyha, kitünő italok.

Ratics J. »Hazám«-kávéháza (volt Ös-Budavár). Egész éjjel nyitva. Az állomás közelében.

Tatár Gusztáv »Korona«-szállodája. Elsőrangú fogadó. Termelőktől vett borok. Étterem, söröző és kávéház.

Keszthely. *Strausz Miksa* »Hullám« és »Korona«-szállodái, a város központján. Hullám a Balaton partján.

Szieder József vendéglője, Kossuth Lajos-utca, Balatonmelléki jó borok, olesó magyaros konyha.

Szabó Béla kávéháza a város közp. Az idegenek és szakemberek kedvelt találkozóhelye.

Zalaegerszeg. *Domonkos Ignác* »Korona«-szállodája, a város központján. Éttermek és söröző-helyiségek.

Lugos. *Csontos Gyula* »Központi sörcsarnoka« a város közepén.

Alsó-Lendva. *Korona-szálloda*, (Neubauer János tulajd.) Elsőrangú fogadó, étterem és kávéház. Sajáttermésű borok.

Reverencsis István vendéglője. Olesó magyaros konyha, termelőktől vett valódi szalai borok.

Ferency József vendéglője, (volt Poppel V.) A város főutcáján. Tisztán kezelt italok, jó magyar konyha.

Miskolc. »Korona-szálloda.« (Bokros Károly tulajd.) Elsőrangú fogadó. Éttermek, söröző és kávéház.

Kispija-vendéglő, (Tulajd. Mayer József.) Saját termésű borok, magyaros konyha.

Lejler Béla »Polgári sörcsarnok«-vendéglője. Jó magyar és olesó konyha, termelőktől vásárolt kitünő borok.

Pannonia-kávéház, (Ausländer Henrik és Gyula.) Előkelő berendezésű kávéház, a város központján.

Papsz József vendéglője és sörcsarnoka a Buzs-téren. Olesó polgári konyha, termelőktől vett borok.

Perl Gyula »Tüzoltó«-kávéháza. Az üzleti kartársak találkozó helye.

Széchényi-szálloda és kávéház, (Tul. Kellner Lajos.) Üzleti kartársaknak olesó, kedvezményes áru szobák.

Nagybánya. *Rumpold Gyula* »Nagy-szálloda«-ja. Elsőrangú szálloda, kávéház és étterem.

Nagykanizsa. *Szarvas-szálloda*, (Tulajd. özv. Tinágné Lajosné). Elsőrangú fogadó, nagy kényelemmel berendezett szobák, elegáns étterem és kávéházi helyiségek.

Gálóvits András »Polgár-egyleti vendéglője.« Kitünő minőségű szalai termésű borok, olesó magyaros konyha.

Merkly János vendéglője, Kinizsi-utca. Tiszta magyar konyha, termelőktől vett borok.

Korona-fogadó, tulajd. Bogenrieder Józ. a főutcán. Étterem, sörház és kávéházi helyiségek.

Bayer Gyula vendéglője, Kossuth Lajos-utca. Termelőktől vett borok, magyaros konyha.

Cár János »Vaskapu«-szállodája. Jó magyar konyha és kitünő italok.

Nyitra. *Pützer és Hauser* »Hungária«-szállodája, Elsőrendű fogadó. Magyar konyha, termelőktől vett borok.

Nagyvárad. *Karner Gyula* »Rimanócy«-szállodája. Elsőrangú fogadó. Termelőktől vett borok.

Pápa. *Zsilinszky Lajos* »Griff«-szállodája. Elsőrangú fogadó, az utazóközönség kedvelt szállodája.

Pécs. *Ábrahám István* vendéglője, Szigeti-országút. Termelőktől beszerzett borok Olesó magyar konyha.

Jakab Imre vendéglője. Saját termésű »kotyogós borok«, izletes magyar konyha.

Vadember-szálloda, (Mayer Lajos tul.) a város központján. Az utazók régi fogadója. Saját termésű borok, magyar konyha.

Cserta Vince »Magyar király«-szállodája. Söröző, étterem és kávéház. Olesó szobák.

Hungária-kávéház és söröző (Schwarz P. Ferenc tul.) Elsőrangú kávéház a város központján. Hideg buffé.

Pannonia-kávéház, (Pintér N. János tul.) A város legélénkebb helyén. A helyi és vidéki pincér urak találkozója.

Ferich Lajos vendéglője, Indóház-u. 21. (saját ház). Saját termésű borok, olesó magyar konyha.

Janovay József »Zöldhordó«-vendéglője Sörház-utca. Olesó konyha, termelőktől beszerzett borok.

Ladika István vendéglője, volt »Schubert«-vendéglő. Budai vásártér környékének találkozó helye.

Matákovits István »Isten áldás«-vendéglője. — Pécs bányatelepi termelőktől beszerzett borok.

Radoesay Imre »Korona-szállodája.« Szigeti országút. Olesó magyar konyha. Saját termésű kitünő muskatály és asztali borok.

Schnell József vendéglője, Pálya-utca 1. A budai vásártériek találkozó helye.

Udvardy Nándor »Turin város«-fogadója. Siklósi-országút. Jó hegyi borok, olesó reggeli s ebélszót.

Iffy Zidarits József vendéglője, Makár-u. 7. sz. Saját termésű kotyogós borok, minden pénteken halászlé.

Sütem. *Mesterházy Sándor* »Korona«-szállodája. Saját termésű jó borok, magyaros konyha.

Talabér Károly vendéglője a Bárány-úton. Saját termésű borok mérése, kicsiny és nagyban.

Szeged. *Juránovits F.* »Tisza-szálloda.« Az alföld legszebb fogadója. Mind utcai szobák, télikert étterem és kávéház.

Fekete Sas«-szálloda. (Ádám Ödön szállodája és vig mulatója.) Olesó szobák, étterem és kávéház.

Szatmár. *Pongrácz Lajos* vendéglője a kath. körben. Saját termésű érmelléki borok. Magyaros konyha.

Sárvár. *Ritter L.* »Korona-szállodája« saját termésű borok, olesó jó magyar konyha.

Szegzárd. *Haspell József* »Szegzárd«-szállodája. Saját termésű szegzárdi borok, magyaros konyha.

Székesfehérvár. *Barnai Ignác* »Magyar király«-szállodája a város központján. Elsőrangú fogadó.

Endersz János »Fekete Sas«-szállodája. Étterem, kávéház. Saját termésű borok.

Szombathely. »Hungária«-nagy-szálló. (Pösch Károly és Gyula). Elsőrangú fogadó a központ.

Köhler György vendéglője a barátok templomával szemben. Balatoni borok, olesó konyha.

Sopron. *Krausz J.* »Fehér rózsá«-szállodája. Elsőrangú fogadó, magyar konyha, termelőktől vett borok.

S.-A.-Ujhely »Magyar Király«-szálloda. (Csernicky I. tulajd.) Előkelő étterem, söröző.

Kovatics-étterem és sörház. A városház-épületben s a színházzal kapcsolatban. Olesó konyha, kitünő italok.

Frisch J. »Magyar király«-kávéháza. A helybeli és vidéki kartársak találkozó helye.

Szolnok. *Müller és Veszter* »Kossuth«-szállodája az állomással szemben. Olesó vendég-szobák, magyaros konyha.

Szentes. *Halász János* »Petőfi«-szállodája. Elsőrangú fogadó, kitünő csongrádi borok.

Temesvár. . . . »Illits« . . . Hungária nagy-szállodája, belváros. A délvidek lelegegánsabb vendéglője. Étterem, télikert, söröző és előkelő komforttal berendezett kávéház.

Hannold János »Korona«-szállodája, a jászsevárosi indóházzal szemben. Olesó magyar konyha, termelőktől vett borok.

Gombás István »Pacsirtamező«-vendéglője, a gyarvárosi indóházzal szemben. Györkényi és szalai borok.

Schubert Péter »Strucmadár«-szállodája Jászseváros, közel az indóházhoz. Olesó magyar konyha, tiszta borok.